

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

מסכת עירובין

פ"א מבוי שהוא גבוה

גמ' ב. - ד :

שיעור פתח מבוי [ושחטו פתח אוה"מ]

חכמים - רוחב י' x גובה כ' [היכל, משום היכר]

ר"י - רוחב כ' (הו"א רב אחי - 13 1/3) x גובה מ' [אולם, אל פתח אולם, רב חסדא - אפי' נ' כפתחא דמלכין, ר' יהונתן - קורה כמחיצה - פי תקרה]

משנה - צוה"פ מהני לרחב מ'. רב - לא מהני (מדרבנן)

למעלה מכ' - מהני צה"פ, פי תקרה, לחי מח' ראשונים, אלמלתרא (קיני, פסקי דארזי) למ"ד קורה משום היכר, עומד מרובה על הפרוץ למ"ד פירצת מבוי י' אמות [ק"ו מחצר], קורה ז"ט מח' ראשונים.

מקצת קורה, סכך תוך כ' ולמעלה מכ' -

רבה - מבוי כשר [רבים מדכרי אהדדי, רק מדרבנן]

סוכה פסולה [יחיד לא נזכר, דאו' חמיר - רואין כקלוש]

רב אדא ב"מ - רבה - מבוי פסול [רבים סמכי אהדדי ולא מדכרי, דרבנן בעי חיזוק]

סוכה כשרה [נעשית צלתה מרובה]

רבה ב"ר עולא - שניהם פסולים. רבא - שניהם כשרים [חלל כ']

ר"נ - אמה לחומרא - אביי כרשב"ג - אמת מבוי וסוכה באמת בת ה"ט, ולכלאים (לקרחת ומחול הכרם) בת ר"ט

רבא - כל אמות בת ו' ונ"מ בעצבות ושוחקות חוץ מסוכב ויסוד וקרנות.

ארץ חטה (פרס), שעורה (עצם למגע), גפן (רביעית לנזיר (רש"י - למלקות)) תאנה (הוצאה), רימון (נקב כלי דבעה"ב), זית (רוב שיעורין), דבש (יו"כ) [הללמ"ס ואסמכתא]

הללמ"ס - שער חוצץ ברובו ומקפיד;

גוד, לבוד, דופן עקומה, מחיצת י"ט לר"י דלא נלמד מארון.

רש"י ב. - ד :

רה"ר = י"ו אמות + מפולש (ו. - רה"ר מכוון משער לשער) + עיר (דריסת) ס' ריבוא (ו.).

היתר מבוי ע"י לחי וקורה להיכר (רע"א - להל' לחי משום מחיצה) דלא ליתי לאחלופי ברה"ר, וצריך "פתח"

קורה כדי לקבל אריח - רש"י ג. - שדי לי' זיקא - לא חשיב. רש"י יג: דומה לקביעות לבנות עליה.

לרש"י - בבשרו מיעוט ואינו מקפיד חוצץ.

גמ' ד. - ח :

למעט מכ' יגביה לרוחב - רב יוסף - טפח, אביי - ד"ט [מח' אי מותר להשתמש תחת הקורה (רש"י - אי חודו חיצון סותם), אי קורה משום היכר או מחיצה (רש"י - אין מחיצה לפחות מד'), אי היכר למטה כרוחב של מעלה, אי גזרינן שמא יפחות]

להגביה מ"ט יחקק לרוחב - רב יוסף - ד"ט משך מבוי, חוץ: מלאפוקי מתורת לחי אביי - ד"א משך מבוי חוץ מנתמעט מבוי קיימת

לחי (רש"י - העומד מאליו) ד"א צריך לחי אחר להתירו - ר"פ - בצד השני. רב הונא בדר"י - בהדיה בשינוי גודל

חוץ: רב הונא בדר"י - מעומד מרובה [ק"ו מחצר], רב אשי - עומד כפרוץ [ספק דרבנן (לרש"י - ספק אי צמצם)]

פירצה מצידו - רב חנן - רב - יותר מי' אמות חוץ מבקעי רבים
רב הונא - ד"ט חוץ מאיכא גידודי. בלי פס ד' - ר' אמי - ג"ט.
בקרן זוית ד"ט. מראשו - רב חנן, רב הונא לתוס' י' אמות; רב הונא - ד"ט.

מבוי עקום: רב - כמפולש (לרש"י - צה"פ בעקמימות)
שמואל - כסתום (לרש"י - כלום בעקמימות)

מערבין רה"ר (רש"י - ט"ז אמה, מפולש, ס' ריבוא) - רש"י - דלתות ננעלות בכל לילה,
ר"י - לחי, לחי (ברוחב 13 1/3)

מבוי מפולש לרה"ר - ת"ק - צה"פ ולחי
חנני' - ב"ש - דלת, דלת ננעלות, ב"ה - דלת, לחי (שמואל - א"צ לנעול, ר"נ - ראויות לנעול)
מפולש לבקעה - צה"פ ולחי. לרה"ר שדרך הרחבה - לחי וכלום.

מבוי שכלה לחצר - צריך עירוב אבל החצר א"צ עירוב [יש פתח כרה"י] אפי' דרסי בה רבים, חוץ מנפרץ זה
כנגד זה לרבה.

אין איסור פילוש חוץ: מכלה לצידי הרחבה, לרבה - נפרץ זה כנגד זה, לרבי ורב משרשיא - רחבה
דיחיד [מימלך לבנות בתים]

מבוי כנדל - אביי - להגדול צה"פ, לקטנים לחי,
רבא - לכולם צוה"פ ולחי.

יכול לעשות כב' חומרות - טעמים לא סותרות, ספק מה ההלכה.

רש"י ה. - ז:

מחיצה טעון ד' טפחים רק במשוי דופן

מבוי ד"א שנפסלה - לאביי - לרש"י - יעשה פס ד"ט.

למ"ד קורה משום מחיצה, בעי ג"כ היכר.

לרש"י - לשם פס ד' מהני במבוי מק"ו.

לרש"י ב' מחיצות + דלת א' ננעלת לא הוי רה"י דאו'.

מבוי שכלה לחצר - לרש"י לרב יוסף לרב - א"צ עירוב [לחי מבחוץ מהני, אין רגילות בדריסה]
לשמואל אין איסור פילוש

גמ' ח: - י.

צד א' קצר פחות מד"א - רב כהנא - קורה באלכסון [משום מחיצה] חוץ מיותר מי' אמות
רבא - קורה כנגד הקצר [משום היכר]

שימוש תחת הקורה - רב, ר' חייא, ר' יוחנן - מותר [משום מחיצה - הפנימי סותם, היכר מלגון]
שמואל, ר"ש ברבי, ר"ל - אסור [משום היכר מלבר, מחיצה - החיצון סותם]

כנגד הלחי - לכו"ע אסור

לרבא לר' יוחנן להל' - מותר [מקום פטור אפי' אין גובה ג']

חוץ מד"ט, פתוח לכרמלית [מצא מין את מינו]

קורה ע"ג יתירות - רב חסדא - למ"ד חוד הפנימי סותם כשר. רבא - פסול [צריך ע"ג מבוי]

רב אשי - אמרינן לבוד וחבוט

נראה מבחוץ ושוה מבפנים: ר' חייא, רבה בר"ה, רב יוסף, להל' - נידון משום לחי,
ר"ש בר, ר' יוחנן - לא

רש"י ח: - ט:

אין לבוד למחיצה שאין בו ממש

לר"ב לר' יוחנן רצפו בלחייך ד"א ב' לשונות ברש"י אם נחשב לחי הפנימי היתר
פס ולחי מהני רק עד י' אמות.

לרש"י - חשיב נראה מבחוץ כשהלחי לצד פנימי

גמ' י' - יא :

למעט רוחב כ' - תני לוי - קנה באמצעיתו, לוי - פס י"ט במשך ד"א לארכו, רב יהודה מיעוט פרוץ מצטרף
לרובא פס

אין אדם מניח פתחא רבה ועייל לזוטא א"כ קא ממעט בהילוכא.

כל עומד כפרוץ - לרב דימי מהני, לרבין לא. צירוף ב' עמודים יותר מפרוץ לכו"ע לא מהני.

רב יוסף - לרב לא מהני צה"פ לפרוץ מרובה - אפי' לפתחים קטנים

ד' צוה"פ - ר"ל - לכלאים ולשבת מהני. ר' יוחנן - לשבת לא [מח' ביותר מ'י, בפחות מ'י בצוה"פ מהצד]
יותר מ'י + מן הצד בכלאים לכו"ע לא מהני. או או מהני.

צה"פ: רב חסדא - מן הצד פסולה, צריך בריאה להעמיד דלת קשין, ר' ינאי - צריך היכר ציר, ר"נ - אין
מזוות צריכין ליגע, ר' ששת - צריכין ליגע
ר"מ - חוקקין להשלים. חכמים - לא.

גמ' יא : - טו :

הכשר מבוי סתום (ארכו יותר) -

ב"ש - לחי וקורה חוץ מפחות מד"א לר' ישמעאל. ולרשב"ג או או.

ב"ה - או או. ר"א - לחיין (וקורה (?))

רב אחאי - פחות מד"ט א"צ היתר, שמואל - חוץ: מחצר, מח' ת"ק ור"ע

הכשר חצר (מרובע או רחבו יותר) -

רבנן - פס א' (לרש"י לר' יוחנן - ד"ט) לפירצה עד י'

רבי - ב' פסין (לר' יוסי ג"ט) שמואל - חוץ מללשון ים - פס א'

ר' יוחנן, שמואל - פס א' ד"ט או רוב דופן או ב' פסין משהו (לרש"י - אליבא דרבנן)

לשון ים בחצר בפירצה יותר מ'י אמות ונשאר גידודי (רש"י - למטה מן המים) -
אסור במילוי ומותר בטלטול

רב יהודה, רבה - לחי - מחיצה, קורה - היכר. רבא - שניהם משום היכר.

מח' לר"מ אם מוחקין פ' סוטה מן התורה [א"צ לשמה בסוטה] [ועשה לה - לשמה במחיקה], סתם
מספיק]

רבנן - קורה בעי רחבה (טפח) ובריאה לקבל אריח או רחב ד"ט. ר"י - א"צ בריאה [רואין]

מח' אי מעמידי קורה בעי בריאין.

עגולה ועקומה - רואין

קורה מכוסה, חסר ג"ט פסולה

ב' מתאימות - ת"ק כדי לקבל אריח לרחבו (טפח), רשב"ג - לארכו (ג"ט).

א' למעלה וא' למטה - ר' יוסי ב"ר - רואין - חבוט

לחי - ר' יוסי - ג"ט, רבא - סמוך לכותל ג"ט סמוך לקרקע ג"ט [גדיין בוקעין אפי' לרשב"ג]

לחי העומד מאליו - אביי, להל' - כשר. רבא פסול [מח' בסמינין עליה מאתמול, אי משום מחיצה או
היכר]. לכו"ע מחיצה מאליו מהני.

לחי מדבר שיש רוח חיים - לת"ק כשר, לר"מ פסול [אינה מחיצה]

רש"י יב: - טו:

מבוי צריך ב' חצירות - לרש"י - בית א' לכל חצר.

שונה מים לצמאו (רש"י - לאפוקי נחנק) לר"ט מברך בורא נפשות - לרש"י לפניו לבד.

אין מטלטלין בהיקף יותר מסאתים שאינו מתוקן כל צרכו: אין בו שתי וערב, לא הוקף לדירה, מחיצה העומדת מאליו, תשמיש הדירה לאויר

משמעות רש"י דתחום הוי ד"א שלך ועוד אלפיים.

גט ע"מ... כל ל' יום - הרי זה כריתות מיד.

גמ' טו: - יז:

פרוץ כעומד - לר"פ (להל') מהני, חוץ מאתי אוירא דהאי ודהאי.
לרב הונא ברדר"י לא [הללמ"ס]

כלאים - פרוץ מרובה - עומדין פחות מד"ט - אוסר לזרוע כלל
מד"ט עד י' אמות - מותר כנגד העומד

עומד כפרוץ - לר"פ מותר לזרוע אף כנגד הפרוץ, לרב הונא - דינו כפרוץ מרובה.

בעי רב המנונא - עומד מרובה בערב

מחיצת שתי או ערב -

חכמים: תמיד כשרה כל צרכן אבל לא כשיש סאתיים פנוי מכלים ולרבנן קמאי לא ביחיד ביישוב
ר"י, ר"נ להל': בשיירא כל צרכן, ביחיד עד סאתיים.
ר' יוסי בר"י: בשיירא עד ו' סאה, ביחיד עד סאתיים.

ג' (שיירא) שמת א' או ניתוספו -

רב הונא - שבת גורמת [הותרה, הותרה] חוץ מליתנהו מחיצות לר' יוסי
ר' יצחק - דיורין גורמין

מחנה למלחמת הרשות - מותרים בגזל עצים תלושים יבשים, פטורים מנט"י ראשונים, מדמאי, מעירובי
חצירות, ר"י בן תימא - חונין בכ"מ, כל מת קונה מקומו.

ר' חייא - לוקין על תחומין - אל יצא כתיב (לרש"י - ולא להוצאה)

רש"י טז. - טז:

מיעוט סכך פסול בטל ברוב כשר, אפי' הפסול למטה

עומד מרובה מפירצת יותר מ' - לרש"י - אסור לזרוע כלאים כנגד כולו

לרש"י - כל הלבוד = כעומד.

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ב עושיין פסיין

גמ' יז : - כב.

פסי ביראות - ר"י - ד' דיומדין וביניהן 13 1/3 אמות עד בור בית סאתיים ^ ב' אמות [עיניו בבורו ולא גזרינן אטו קרפף]

לר"ש בן אלעזר - דוקא סאתיים מרובע. רבנן - אפי' י' כורים.
ר"מ - דיומדין וד' פשוטין של אמה [ביניהן 10 אמה]

ת"ק - פסיין אף לבור. חנניא - דוקא חבלים לבור ומח' לבאר [שמא פסקי מיא].
ר"ע - דוקא מחיצה לבור היחיד [אי פסקי, לא מדכרי]
ר"י בן בבא - פסיין רק לבאר הרבים [לרש"י - בעי תרתי לטיבותא (לא פסקי ^ מדכר אהדדי)]
{ אשה, גיהנם }

בעי אביי - למעט פירצה - הוספת פשוטין עדיף או הארכת דיומדין,
קנה קנה לבור, גדר של קנים
תל המתלקט - לר"ש ב"א לא מהני, לר' ישמעאל בריב"ב כן [מח' אי אמרינן תרי רואין - תחקק ותחלק]
ב' חצירות לתוך פסיין ועירבו - רבא - מותר לטלטל לפסיין
רב הונא - אסור [שמא יאמרו דעירבו דרך בין הפסיין] חוץ מפרצה גדולה בסופן.
יבש המים אסור. באו מים כשר [מחיצה העשויה בשבת].

עשה מחיצה במזיד בשבת אסור בטלטול

גוף ברה"ר ושותה ברה"י לא הוי הוצאה [לרש"י - הנחה מעט בפיו = מקום פטור דלא הוי במקום גופו, אבל לא כשנח מאליו (הוציא ראשו עם רוק)].

לא ימלא מפסיין ויתן לפני בהמתו על אבוס שברה"ר -
[לרש"י - הבהמה בבית וישכח ומביא הכלי למקום קלקול ברה"ר ויניח]

נקיט כלי ולא בהמה - לל"ק צריך ראשה ורובה ברה"י [שלא תוליך הכלי אחריה] לל"ב - ?
ונקיט בהמה - לל"ק - ? חוץ מגמל - צואר ארוך ובעי ראשה ורובה, לל"ב - ראשה ורובה.

פסי ביראות רק לבהמת עולי רגלים, לאדם בבור רחב, לא בחו"ל [לא שכיחי מתיבתא] ומח' לרב בכבל
[שכיחי מים]

{ רחבה מצותך, דברי סופרים }

רש"י יח. - כא.

לרבנן פסי ביראות - תשמיש לדירה דמימיהן ראויין לשתיית אדם (בבאר)
פסי ביראות מהני אפי' בסאתיים פנוי - קבוע שם, הקילו לעולי רגלים.

עדיפות פשוטין - היכר

עדיפת הארכת דיומדין - לרש"י - אין אוירא דהאי ודהאי גיסא

בעי חזי לאדם - לרש"י - מים חשובין

גמ' כב. - כג :

ר"י, ר' יוחנן - רבים מבטלי מחיצות, תל המתלקט
רבנן, ר' אלעזר - לא מבטלי מחיצות חוץ מלחי וקורה

ר' יוחנן - מעלות ומורדות שבא"י אינן רה"ר [לא כדגלי מדבר, לר"י - יהושע מסרן ליחיד, לרבנן - רבים לא מבטלי]

ר"י בן בבא - קרפף סאתיים בעי שומירה או סמוכה לעיר (רש"י - הוקף לדירה מהני רק סאתיים)
ר"י - אפי' בור; ר"ע - א"צ, והשיעור ע' אמה ושיריים בלבד

סאתיים - ר"ע - דוקא ריבוע, ר"א - עד ארכה פי שנים
ר' יוסי - לרש"י - ריבוע לכתחלה
ר' אלעאי - ר"א - אפי' ל' (חנניא - מ') סאה כשר

גמ' כג: - כו:

ביטול היקף לדירה:

1. נזרע רובו (לאבימי נטע רובו בלי אצטבלאות (ור"נ חולק)) [אף המיעוט בטל לו וביחד הוי "גינה יותר מסאתיים"],
2. נזרע מיעוטו בשטח סאתיים לרבנן ["קרפף" הנפרץ למקום האסור לה (חצר)] בשטח יתר מסאתיים לר"ש [בסאתיים הוי החצר מקום שמותר לה],
3. מים דלא חזי לתשמיש,
4. לרב אשי מים יתר מסאתיים בעומק י"ט,
5. מקום מחיצת החצר שנפלה מוסיף,
6. פרוץ למקום האסור מוסיף לשיעור סאתיים +,
7. נפלה מחיצה עם הפתח שהוקף על שמו.

תיקון היקף לדירה:

1. פורץ יותר מי' אמות ומעמידה על י', ואפי' פרץ אמה וגדרה אמה [פנים חדשות]
  2. מחיצה ע"ג מחיצה - לרב חסדא מהני, לרב ששת ור' המנונא לא - חוץ: מע"ג תל [באוויר עליונות הוא דר], מנבלעו תחתונות,
- מחיצה שהוקף ואח"כ ישב, לצניעות, לנחת (שמירה) לא

רה"ר ⇨ צוה"פ ⇨ מבוי ⇨ רחבה ⇨ שביל כרמים (לרש"י עם דיורים) ⇨ נהרא עם גידוד אביי - ניתר בלחי אפתח השביל ומהני ל"לדירה" לרחבה משום מגו רבא - בלחי בפתח דמבוי ומהני משום מגו.
ומח' אם מותר מבוי ⇨ רחבה [אטו דיורין ברחבה]

למעט סאתיים:

1. ע"י עמוד י' x ד' לרבא (לרבה ג"ט) (רב שימי לרבה - אפי' פחות),
  2. הרחיק מן הכותל ד' (ג') ובנה,
  3. טח טיט - לרבה אפי' לא יכול לעמוד בפנ"ע,
  4. קירוי לר' זירא [לרש"י - פי תקרה] (ורבה חולק) (לרש"י אפי' אורזילא)
- ר"א - המבטל רשות חצירו = ביטל אף ביתו, ביטל לא' = ביטל לכולם [רש"י - בעין יפה מבטל] ורבנן חולקים. והמפרש בהדיא - כפי דבריו.

רש"י כג: - כה.

לר"ש חצר וקרפף פרוצים זל"ז מותרים "דחד גברא הוא", אבל כלים שבבית אסורים אפי' דחד גברא.

בגינה לא מהני הוקף לדירה

זב ע"ג סנדל ונפסקה אוזן השנייה, עדיין טמא מגע מדרס - ל"ק דרש"י - לא פרח דעדיין כלי הוי לתשמיש אחר רש"י שבת קיב: - נגע בעצמו כשהיה אב הטומאה רש"י כאן - בשעת פרישתו מן האוון

נראה מבחון נדון משום לחי רק אי מהני להבחון
מחיצה אנהרה עושה שביל כמוסיף על רחבה
אכסדרה - לרש"י - רב - פי תקרה סותם בלי שום מחיצות. שמואל - כשיש א'.

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ג בכל מערבין

גמ' כז. - לא.

אין למידין מן הכללות אפי' כ' חוץ

מערבין במים במלח

מח' ר"א ור' יוסי ב"ח אי מים ומלח ושמך ניקחין במע"ש בהבלעה

הבלעה בקנין מע"ש [בבקר (עור) בצאן (גיזה) בייך (קנקן) ובשכר (תמד)]

דגים למעשר שני - ר"י בן גדיש - מותר אפי' ציר [ריבה ומיעט וריבה - מיעט מים ומלח]

ר"א - דוקא קרבי דגים [מיעט ציר]

לתנאים דדרשי כלל פרט וכלל לא [אינו גידולי קרקע, אינו ולד ולדות הארץ]

עופות למע"ש - למ"ד כלל בתרא דוקא מותר [פרי מפרי וגדולי קרקע]

למ"ד כלל קמא דוקא אסור [אינו ולד ולדות הארץ]

בורא פרי האדמה, עירוב, מעשר לר"י - בעי גמר פרי (רש"י - לעירוב בעי דחזי עכשיו)

קור (סופו להקשות) ניקח בכסף מע"ש, אין טומ' אוכלין ["פרי" ולא אוכל"]

ת"ק, רב יהודה - בורא פרי האדמה [אוכלא]

ר"י, שמואל להל' - שהכל [סופו להקשות, לא נטעי אדעתא דקור]

ראוי למתקן באש מטמא טומ' אוכלין

תרדין דבשיל ולא בשיל מסוכן

ב' סעודות: אפי' ג' וד' מיני אוכלין

יין - ב' רביעיות, ר"ע - רביעית; יין מבושל - כדי לשרות פת ב' סעודות.

חומץ לל"ק - לטבל ב' סעודות של ירק. ל"ב - לטבל ירק הנאכל בב' סעודות פת.

בשר צלי - רבה - כדי ללפת פת. רב יוסף - כדי ב' סעודות.

רשב"א - לחולה כדי מזונו

לרעבתן כבינוני (אף לסומכוס) [בטלה דעתו, רש"י - לקולא אזלינן]

רב הונא - רב - שבועה שלא אוכל ככר זו, מערבין.

ככר זו עלי אין מערבין [לרש"י - איסור הנאה משמע]

בריייתא א' לר"א - ככר זו עלי מערבין [רש"י - דעתו לעיקר הנאה - אכילה; מצוה לאו ליהנות וחזי לאחריני]

הקדש - לא [רש"י - אסור בכל הנאות, לא ראוי לכל]

לב"ש - בעי חזי ליה כמו שהוא - לחנניא לב"ש בעי שיוציא מטתו וכליו לשם.

לסומכוס אין מערבין בתרומה [אפי' מתשיל א"א להפריש ביה"ש, לא חזי ליה].

לת"ק מערבין [לאחריני]

לר"י אפי' לכהן בבית הקברות מערבין [יכנס באהל זרוק ומייתי בכלי עץ, מערבין רק למצוה - לא ליהנות,

וא"צ לנטירותא שם אחר קניית העירוב]

רש"י כו: - לא:

בכל מערבין ומשתתפין - לרש"י - אף עירובי חצירות.

כוס של ברכה חי - לרש"י - יתננו חי ואח"כ ימזוג

חישב להוציא מת בפתח א', עדיין כולם טמאים כשכולם שוין וליכא חד דחזי לגודל המת.

שלא מן המוקף = באותו כלי.

אסימון לרש"י = לא כהלכתה - כסף בלי צורה, עץ עם צורה.

גמ' לא : - לד :

שליחות קטן לעירוב מהני, לתחומין לא [לרש"י - אקנויי שביתה] אא"כ רואה שלוחו גדול מקבל ממנו [חזקה עושה שליחות]

ר"נ - אין חזקה עושה שליחותו בדאו' [לרש"י - אולי מייאש - "הוא לא סמך עלי"] [חוץ מב"ד, וחבר למעשר] רב ששת - יש

רבי - ניחא לחבר לעשות איסור קלילא (שלא מן המוקף) להציל ע"ה מאיסור רבה. ורשב"ג חולק.

נתן עירובו באילן למעלה מי"ט ורחב ד"ט ושבתתו למטה ברה"ר - לרבי דמתיר שבות בין השמשות :

מהני בתוך עיבורה של עיר [מתא כמאן דמליא - כאילו שביתתו למעלה]

העירוב למעלה מד"א שלו מהני [רה"י" עולה לרקיע] או דאפשר לטפס ולהביאו לשם

לא בעירוב רחוק ד"א, ובינתיים נוף בטפח ט' שרבים מכתפין [לרש"י - איסור מושיט]

אא"כ : עירובו למטה מי' (לרש"י - מביאו פחות פחות מד"א)

או לר' ירמ' עירובו בכלכלה שיכול לנטותה לתוך י"ט (רש"י - ויטול משם) [נח למטה מי"ט]

או האילן פחות מרוחב ד"ט סמוך לקרקע [גדיים בוקעין דלא כריבר"י]

רבי, ר"י - למעלה מי"ט בעי הנחת עירוב על מקום ד"ט חשוב (רש"י - למטה מי' קלוטה כהונחה)

מודה ר' יוסי בר"י דאין גוד אחית בלא הדרן מחיצתא [רש"י - לא אמרינן גוד ^ חוקקין להשלים מקום ד"ט]

צריך להביא פתו למקום שביתתו גזירה משום יו"ט אחר השבת [רש"י - אין הואיל וביא פחות פחות מד"א]

שביתתו בראש מגדל, עירובו למעלה מי"ט מהני [רש"י - ירד ויאכל]

למטה מי"ט מהני [יכול לנטותה ויהא במקום עירובו]

חוץ : ממגדל מסומר, ממגדל יותר מד"א (לרש"י - בנטייתו הוי מקום אכילתו חוץ ממקום שביתתו)

[לרש"י - איסור הושטה מכרמלית < אויר רה"ר < רה"י, לל"ב דרש"י - עירובו בטפח ט' בכותל ומכתפין - רה"ר

(אא"כ חבל בידו קשור לעירובו - איגודו בידו רק שבות)]

שביתתו בכרמלית ועירובו בכור מהני לרבי

רה"י בוקע לרקיע ונחתא לתחת

אין איסור השתמשות באילן בנעוץ ותלוש, בקנה רך כירק.

מודה רבי דאסור ביה"ש להשתמש בקנה רך [שמא יקטום]

גמ' לד : - לו :

אבד המפתח - לת"ק כשר, לר"א פסול [רב ושמואל - מח' אי מותר לפחות ביו"ט מגדל לבנים בלי טיט,

רבה ורב יוסף - אם מגדל עץ הוי סתירת כלי או אוהל,

אביי ורבא - אם מותר לטלטל סכין להפקיע קשר בחבל]

ר"א דברייתא - בשבת - אבד בשדה פסול, אבד בעיר כשר (לרב ושמואל בנמצא בשבת) [יביאו דרך

גגות וקרפיפות] לת"ק פסול

כלי או אוהל שניסט ברעדה מחמת כחו של זב - ת"ק - טמאין, ר' נחמי' ור"ש - טהורין.

לל"ב דרש"י נב: נתגלגל עירובו חוץ לתחום ודאי מבעוד יום -

לר"י כבני עירו לר"מ כחמר גמל [סילק עצמו מביתו]

ספק מתי תרומה נטמאת - ר"מ ור"י - כחמר גמל [תחומין דאו', רבה ורב יוסף - בב' כיתי עדים דמפקע

מחזקת טהורה (לרש"י - בספק דאו') (רבא - אא"כ יש ב' חזקות)]

ר' יוסי ור"ש - כשר [חזקת טהורה דתחומין דרבנן (לאב"א דוקא לפי אבטולמוס), (רש"י לרבה ורב יוסף -

תרי ותרי בתר חזקה)]

חוץ: מכבר ספק מקודם (לרש"י - אין חזקת הכשר עירוב),
בדלא היה סעודה הראויה מבעו"י,
"ע"ש קודש ולשבת חול" [מספק לא פקעי קדושה]

רבא - יש למקום שביתה ד"א ועוד אלפים
חלות תרו"מ לכשתחשך פסול [רבא - סוף ע"ש קונה עירוב (לרש"י - תחלת ביה"ש), אינה ראויה מבעוד יום]

גמ' לו: - לז:

מתנה על עירובו, למקום שארצה אלך (לר"י אם א' רבו - עירובו שם, וחכמים חולקין)
ר"י - משנתנו, עולא להל' - יש ברירה. איו, רב להל' - אין ברירה
ר"ש - בהפרשת יין - אין ברירה, בעירובין - יש ברירה: גמ' - נ"מ דא' ודרבנן.,
רב יוסף - איפוך ותמיד אין ברירה, רבא - יין משום ראשית ששיריה ניכרין בשעת קריאת שם, יין משום
שמא יבקע הנוד.

רב חסדא - אין קנין של מחוסרי כפרה מתפרשות אלא בנקבע בהדיא בשעת לקיחה [ולקחה] או בעשיית
כהן [ועשה הכהן א' חטאת וא' עולה]

גמ' לח. - מא:

יו"ט ושבת:

ר"א, רב להל', ד' זקנים - ב' עירובין לב' רוחות לב' ימים, ב' ביה"ש [ב' קדושות]
אבל לא בתחלה ביו"ט לשבת [הכנה, אסור למיקני שביתה ביו"ט]
ולא רחוק יותר מאלפים זמ"ז [ראויה מבעו"י]
חכמים, ר"י - דוקא לרוח אחת לב' ימים ביחד, ב' ביה"ש, נאכל - כחמר גמל [ספק קדושה א' או ב']
ר"י - חוץ מר"ה [ב' קדו'] [ור' יוסי חולק [קדו' א' אולי עדים אחר מנחה ושניהם קודש] חוץ
מב' יו"ט של גליות)
הו"א לרשב"ג ור' ישמעאל בריב"ב - ביה"ש ראשון לשניהם [קדו' א']
מחשיך בשני אין חסרון הכנה - בפת - תחלת היום קונה, ברגליו - הולך שם ושותק [לא מוכח מילתא]
למאן דאית ליה הכנה - אין מערבין ביום שני בפת לפעם הראשונה, צריך אותה פת של ראשון.
לרבינא אין בכדי שיעשו מוצאי יו"ט שני [לרש"י - קים לן בקביעא דירחא וי"ט שני קיל]
ר' דוסא - הזכרת ר"ח בר"ה על תנאי, וחכמים חולקים [לא להתנות (רש"י במשנה - רק יום א' [אין ספק], רש"י
בגמ' - אומרים סתם בב' ימים [לא לזלזל]), לא מזכיר (להל') [זכרון א' לכאן ולכאן]]
ר"ח שבת - ערבית וכו' - ת"ק, להל' - מעין המאורע בעבודה, ר"א - בהודאה [לית ליה כולל] רשב"ג ור'
ישמ' בריב"ב - כוללו בקדושת היום רק באמצע הברכה.
במוסף - ב"ש - מתפלל ח' - ברכה לכאו"א, ב"ה - ז'.
ת"ק ורשב"ג ור' ישמ' - רק באמצע הברכה. להל' - אף בחתימה.
להל' זמן בר"ה ויו"כ [מזמן לזמן אתי, וגם לשמונה. א"צ כוס].
רב ושמואל - לא [אינם "רגלים"]

תענית בע"ש -

ברייתא, ר"י - ר"ע, ר"מ לר"ג - אין משלימין אפי' בט' באב [לא יכנס לשבת מעונה]
(חוץ מערב יו"ט דדבריהם [מתוך שמתעניין בו שעות])
ר' יוסי, עולא ורב הונא להל' - משלים אפי' תענית דרשות.

ר"מ לר"ג - אין משלימין תעניות שנפלו בחנוכה ור"ח ויו"ט דדבריהם
חכמים דר"מ, רב יהודה להל' - משלימין.

רש"י לח. - לט:

עירו בקצה אלפים, כיון דלן בה כד"א דמי

פת - א"צ אמירה "שביתתי במקומי"

להל' ב' יו"ט דגליות ב' קדו' - לרש"י - ומותר בכדי שיעשו ליל ב' כדי תלישה [שלא יהנה ממלאכת יו"ט
(ובשוגג לא שכיחא)] ודוקא מחוץ לתחום מותר לישראל אחר ביו"ט ראשון

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ד מי שהוציאוהו

גמ' מא : - מה.

בשוגג חוץ לתחום - ד"א, במוקף מחיצות - ר"ג וראב"ע - מהלך כולו
ר' יהושע ור"ע - ד"א [גזרי דיר אטו בקעה; לא שבת במחיצות מבעו"י (ולר"נ זריקה בכולו מותר)]

בשוגג יצא ובשוגג חזר - כאלו לא יצא
נהרדעי - וכן חזרת הצורך לנקביו (לרש"י רבה חולק [הפסיד שבינתו])

רב - הל' כר"ג

שמואל - דוקא בספינה [רבה - בשעמדה - שבת במחיצות מבעו"י,
ר' זירא - במהלכת - רש"י - 1) חוץ לתחום אין לו קנין ד"א - תמיד קופצת יותר מד"א. 2) כשמהלך אחורה הוא
תמיד בד"א. 3) כשעוקר רגלו, ספינה מוציאו מד"א = הוציאוהו נכרים עוד פעם].

חנניא - ר' יהושע - הל' כר"ג בספינה מהלכת (רש"י) דלא מחמירין אולי עמדה,
הל' כר"ע בעמדה ובדיר

פירות חוץ לתחום - ת"ק - בשוגג מותר במזיד אסור
ר' נחמיה - בשוגג אסור

וחזרו למקומן - ר"פ ות"ק - אפי' במזיד מותר [אנוסין נינהו]
ר' נחמי' וראב"י - דוקא שוגג מותר [לרש"י - תרתי להתירא]

שְׁבֵת בבקעה והקיפיה נכרים בשבת -

ר"נ - שמואל - יש לו אלפים להילוך [רש"י - לא באויר מחיצות מבעו"י, הקילו רק למי שאין לו אלפים, לנאנס;
לשון א' ברש"י - כר' יהושע - ולר"ג מהלך כולו], לטלטל אלפים, לזריקה יותר

רב הונא, ר' חייא בר רב - לטלטול ד"א [כנפרצה למקום האסור]
לזריקה אסור [שמא ימשך אחר חפצו, תוך אלפים אסור אטו טלטול (רש"י - במקום שהילוך מותר)]

ע"י משיכה (לרש"י - הפקר) אל תוך אלפים מותר
בגבול אלפים יש פי תקרה מותר (רש"י - היכר) [אין שמא ימשך]

ספק אם יש איסור תחומין למעלה מי' בלי רחב ד"ט [רש"י - לא ניחא להילוך]

חיישינן שמא בא בן דוד רש"י מאתמול (רש"י - לב"ד הגדול)

לר"ג אפשר להכנס לתחום ע"י מחיצה של בנ"א שלא לדעתם

לרבנן דר"א דמוסיפין על אוהל עראי - מותר להעמיד בהמה, כלים לדופן רביעית של סוכה, ואדם שלא
מדעתו לדופן ג' [רש"י - אין דרך בנין]

יוצא ברשות וכבר נעשה מעשה - יש לו אלפים,

לרב שימי בר חייא - אם תחומו מובלע, כאלו לא יצא (רש"י ל"ק - כבתחלה; ל"ב - לרבה כבתחלה, לרב שימי
יש לו ב' תחומין)

ורבה חולק [הבלעת תחומין לאו מילתא (חוץ: משבת באויר ב' השביתות מבעו"י, מר"א (רש"י - אפי'
דבוקות מותר)]

יוצאין להציל - חוזר למקומו עם כלי זיינן, ואפי' יותר מאלפים בלהציל מאויב - לרנב"י כשנצחו הגוים
עיר הסמוכה לגבול ישראל, יוצאין בכלי זיין בשבת אפי' על עסקי ממון.

רש"י מב : - מד.

רב הונא - כלתה מדה בחצי חצר - לרש"י - מותר בהילוך לבד
פי' אחר - אף בטלטול [לא "נפרצה" - מבעו"י הוי חצר א' שמותר לשאר בנ"א]

לרש"י - מן הצד לא שייך איסור בנין אהל (ראיה מנפל גודא)
הו"א לר"מ מותר להעמיד דופן פסול - לרש"י - הו"א דקסבר עושין אהל "עראי"

גמ' מה. - מח.

חשכה בדרך ולא כוון לשבות בעיר - ר"מ - שביתתו במקומו.
ר"י - כאנשי העיר (לרש"י - אפי' נתכוין למקומו בטעות)

ישן בדרך -

ר' יוחנן בן נורי - אלפים (הו"א הואיל וניעור קנה), חפצי הפקר קונין שביתה]
חכמים - ד"א לאדם, לכלי הפקר כרגלי הזוכה [הפקר לא קונין שביתה]
הל' כריב"נ באדם [הואיל] ולא בכלים [לקולא כחכמים]

לריב"נ אין שביתת מים בעננים [אין שביתה למעלה מי', מים בעבים ובאוקיינוס נייד]

הל' כמיקל בעירוב (לרש"י - בכל משפטיו) - חידוש: אפי' יחיד במקום רבים, אפילו בתחומין, אפי' בתחלת עירוב (לא רק בשירוי)

ר' יעקב ור' זריקא - הל' כר"ע, כרבי.

הל' כר' יוסי במקום רבים

מחלוקת אי הלכה (לרש"י - למעשה - לרבים), מטין (לרש"י - מורין ליחיד ולא לרבים), נראין (לרש"י - כמותו, לא מהדרינן עובדא).

ר' יוחנן - הל' כ - 1) ר' יוסי 2) ר"י 3) ר"ש ור"מ ספק, חוץ מאיתמר בפירוש.
ורב חולק על כללים אלו.

חפצי נכרים - לריב"נ קונים שביתה

לחכמים - שמואל - אין קונין, ר' יוחנן - קונין [אטו בעלים דישראל]

ר' חייא לריב"נ - מים בגבול ב' תחומין צריך מחיצה של ברזל שלא יעברו המים
(לרש"י - מים הפקר בתחום כאנשי העיר)

ר' יוסי בר"ח - מחיצת קנים [הקילו במים]

ד"א [כ"תחתיו]:

ת"ק - ד' לכל צד - רבא - להילוך, אבל לטלטל בורר ד"א

ר"א - ב' אמות, ר"י - בורר ד"א א'.

ר"מ - ד"א גדולות [ג' + פישוט ידים ורגלים], ר"י - מצומצמות [ג' + חפץ למטה ולמעלה]
ר"פ - אמות כפי האדם, וננס בידיו בו' טפחים.

רש"י מה: - מז:

משנה - רש"י - אסור לטלטל חפצו לחוץ מד"א של מקום עירובו או שהקנו לו
[חפציו כרגליו, שוינהו ד"א שלו (ולא אלפים שלו) כרה"י]

"כרגלי כל אדם" = כרגלי הממלא - רש"י ביצה לט. - רק למ"ד יש ברירה להחמיר

נייד כרגלי כל אדם - לרש"י ביצה - לא קנו שביתה כלל אפי' דיחיד - אפי' לזוכה

שלא לשכוח תורת עירוב מתינוקות - רש"י - עיקר עירוב בתחומין,

רש"י פ: - כשיש שיתוף - הלכך מקילין בשירוי

כלים שבעליהם בעיר אחרת - משמעות רש"י דיש להם אלפים כשהם תוך תחום עיר זו.

בא מחוץ לתחום - כולה כד"א דוקא במוקפת מחיצות

גמ' מח. - מט.

ג' חצירות ועירבו חיצונות עם האמצעית -

ר"ש - החיצוניות אסורין זע"ז

רב יהודה - עירובין מונחין בחיצוניות [גילוי דעת שחיצוניות לא ניחא בהדדי], רב ששת - בתוך ב' בתים באמצעות (אמצעות מותרת [אין דירין להחמיר])
ר"י, חכמים - רב - לרש"י - תמיד הן מותרין עמה ואמצעות אסורה עמהן
[רש"י - ב' דירין לא יהינן לה - כנמשכה לצד א' ואוסרתה בשני]
שמואל - שלשתן אסורות [גזרו בהרבה דירין - אתי להחליף]
ל"ב דרש"י (עיקר) - ר"ש כחכמים דרב.

שמואל - חצר בין ב' מבואות ורגילה עם שניהם - רק מותרת כשעירבה עם א' [לרש"י - א"א ב' דירין כר"ש]
(עירבה עם שניהם לרש"י - היא עמהם והם עמה אסורין וכל מבוי בפנ"ע מותרת; לרב, לרבה עא.
לר"ש - אף עירב עם שניהם מותרת)
רגילה עם א' - אוסרתה א"כ עירבה עם שאינה רגילה, עירב הרגילה ולא השאינה רגילה ולא היא
[דוחין - מדת סדום]

מקפיד על אכילת עירובו - שמואל - פסול ["עירוב" שמו], ר' חנינא - כשר
לב"ה - עירוב בב' כלים כשר - שמואל - דוקא דמילא כלי ואיתר אבל לא חולק ["עירוב"], לא בב' בתים.
שמואל - בית שמניחין בו עירוב א"צ ליתן פת [כולהו דיירי הכא]
שמואל - עירוב משום קנין (לרש"י - מקנה בעה"ב להם רשותו וכולם משעובדת לרשותם זו)
רבה, להל' - משום דירה (רש"י - כל החצר מיוחדת לבית זה)
נ"מ - קנין סודר, אוכל פחות מש"פ, לרש"י - שליחות קטן גמור.

גמ' מט : - נב :

חשכה לו - "שביתתי תחת אילן" -

רב - לא יזוז [רש"י - עקר דעתו מכאן, לא סיים שם; א"א תחתיו כאן וכאן, לכן אפי' בבת אחת אינן]
חוץ מאילן פחות מי"ב לאביי, מח' אמות לרב הונא בדר"י [ממ"נ שביתתו בד"א לאביי, באמה
אמצעות לרהבדר"י]
שמואל - אלפים מאילן לחומרא (ל"ב דרש"י קנה ב' מקומות לחומרא - מרגליו ומאילן)

רבה - כל שאינו בזאח"ז אפי' בב"א אינו
חוץ : ממרבה במעשר [איתיה לחצאין (לרש"י - על כל גרגר חל מעשר)], מעשר בהמה [איתיה בזאח"ז
בטעות (8, 9, 10, 10)],
לחזקיה חלת תודה [כוונתו לאחריות]

"שביתתו במקום מסוים" (מחיצות ומד"א עד סאתיים, סיים ד"א) הולך כולו ועוד אלפים - רבא - כשיכול
לרוץ שם קודם שתחשך.

האינו מכיר יכול למסור שביתתו למכיר (רש"י - אומר שביתתי עמך)

ד"א [שבו איש תחתיו], אלפים [אל יצא איש ממקומו - ניסה - גבול - חוץ - ג"ש למגרש]

ר' חנינא בן אנטיגנוס - אלפים עגולות [זה יהיה לכם מגרשי - ואין פיאות לשבת]
חכמים - מרובעות [רב חנניה - כזה כל שובתי שבת - פיאות] וכן העברת ד"א
(לרש"י - תמיד שיעור אלכסונן), וכן עמוד י' x ד"ט (לרש"י - שיש בו אלכסון)

מערב ברגליו - ר"נ, להל' - "במקומי" - ר"מ - דוקא עני (בדרך (רש"י - ואין עמו פת))
ר"י - אף עשיר (בביתו) [מח' אם עיקר עירוב בפת או ברגל]
"במקום פלוני" - לכו"ע רק לעני הקילו.

רב חסדא - "במקומי" לכו"ע אף עשיר [עיקר עירוב ברגל], "במקום פלוני" מח' ר"מ ור"י.

ספק לרמי ב"ח אם עירב בפת יש לו ד"א. רבא - כן. שמואל - בעיר חריבה לא.

החזיק בדרך לביתו השני (רבה לריבר"י אפי' אמר לצאת) והחזירו חבירו משום צינה דינו כעני :

ל"ק דרש"י - (לרב יוסף לר"י אפי' חזר מעצמו) לר"י אפי' לא אמר "שביתתי במקום פלוני" כאלו אמר.
ר"מ - בלי אמירה - ספק - כחמר גמל.
ל"ב דרש"י - לרבה לכו"ע בעי אמירה "שביתתי שם", לרב יוסף - לר"י צריך, לריבר"י א"צ. שיטת ר"מ -
כה"ג "עשיר" - ואמירתו רק מפסידו צד א'.

יצא חוץ לתחום במזיד, לא יכנס - ת"ק - אפי' אמה א' (חוץ מיצא למצוה ומובלע תחומו (גמ' מה.))
אפי' רגל א' [רגלך כתיב], אחרים - בתר רוב גופו [רגליך קרי]
ר"א - ג' אמות [בפחות - תחומו ב' אמות לכל צד, ומיבלען בתחומו]

חשכה עליו מחוץ לסימן התחום לר"ש יכנס, דסימן מוכנס משום טועי המדה
(רש"י - שאין מכירין הסי', ט"ו אמה מיעוט מקום אחיזת החבל)

רש"י נ. - נב:

שני בהמות יצאו בב"א - "עשירי" - שניהם צריכים תנופת חזה ושוק וסמיכה בלא ברכה, ונסכים על תנאי,
רש"י כתי"י - שניהם ירעו (שינוי מתנות דם) ויחלל שלמים בתנאי.

החזיק בדרך לביתו השני - ע"מ להגיע שם לפני שבת.

רבה - לכו"ע צריך לומר - ל"ק דרש"י - חבירו "לין פה" ולא מעצמו, ל"ב - "שביתתי שם"
רב יוסף - לכו"ע צריך החזיק בדרך ולא רק רצון לצאת.

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ה כיצד מעברין

גמ' נג. - נז :

תלמודו מתקיים - דייק בלשון, סימנים, לגמרי מחד רב, גלו מסכתא (רש"י - ללמד, מפרשין), בקול, נעים ומרוצה לבריות, אינו נראה בשוק, חזרה, מלמד, הכל דשין בו, דורסת (מסרחת) ואוכלת (רש"י - לא מקפיד על אוכל, חוזר מיד (מנבל עצמו)), לקבוץ על יד

עיבור העיר מודדין מהבליטות כטבלא מרובעת ומשם אלפים.

לעגולה עושין זויות ואח"כ מרבע התחומין ג"כ

הבדלת עיר (מדידה מביתו) מרוח א' ד' אלפים בין ראשי הקשת (חוץ בדאיכא למימר מלי ע"י שרואין עיר אחר כמוטל ביניהם (גמ' נז:))

מב' רוחות - רב הונא - יותר מב' קרפפות $70 \frac{2}{3}$, חייא בר רב - יותר מ $70 \frac{2}{3}$ -

באורך - רבה בר"ה - אלפים, ורבא בנו חולק [אי בעי אתי דרך בתים]

בית דירה - בנין שיש בה בית דירה ד"א, ג' מחיצות בלי תקרה, מערה משלים בנין על פיה (לרש"י - לשיעור ד"א על ד"א), ולא בית שבספינה [רש"י - לא קביע דוכתיה תוך 70] וספק בב' מחיצות עם תקרה.

צריפין לאו עיר [אינו קבע] חוץ : מדגלי מדבר [ע"פ ה' יחנן], יש שם ג' חצירות

רש"י - ז' כוכבי לכת - כל"ש צמח"נ, שעה ראשונה של ימי השבוע - חלמכצנ"ש, של לילי השבוע - כצנשחל"מ

מרבע בריבוע העולם

עיר הלויים - אלף למגרש ואח"כ אלף מרובעות לשדות וכרמים. ל"ב ברש"י לרב אשי - מגרש הוי רק אלף X אלף בקרנות

עיגול בתוך ריבוע - הריבוע $\frac{1}{3}$ יותר ; חלל והיקף העיגול $\frac{1}{4}$ פחות.

ר"מ - עיר + קרפף $70 \frac{2}{3}$ + אלפים [מקיר העיר וחוצה]

חכמים - דין קרפף רק לחבר ב' עירות להיות א' - רב הונא - ביניהן $141 \frac{1}{3}$, רב חייא בר רב - $70 \frac{2}{3}$

ג' כפרים משולשין כא' ע"י רואין אמצעי כמוטל ביניהן

גמ' נז : - נט.

מדידה בחבל נ' [ורוחב חמישים בחמישים] כנגד הלב מן המומחה (לרש"י - בקי)

מבליע גיא, גדר, הר (רש"י - אפי' בתוכם הילוך יותר מאלפים) במקום שיכול ובלבד שלא יצא (ל"ק דרש"י רוחב הגיא, ל"ב האיש המודד) חוץ לתחום [יאמרו תחום לכאן] (רש"י ל"ק - אלא ימדוד עד כדי אלפים וצופה כנגדו בגיא ויציין)

יקדר (מרויח אדם כל ד"א) גיא - גיא מעוקם (ל"ק דרש"י - מדרון נוח להילוך, רש"י - טובב העיר)

שמואל - חוץ אם השיפוע פחות מד"א משפתו העליונה רק מודד קרקעיתו למטה

ת"ק - עומק יותר מק' אמה, אחרים - יותר מאלפים, לל"ב דרב יוסף א"כ השיפוע פחות מד"א

לא יקדר בערי מקלט, עגלה ערופה [דאו' - כחלקה]

כותל - ניחא תשמישתיה - או יבליע או יקדר, לא ניחא - אומד

הר - ל"ק דרבא - מתלקט י"ט מתוך ה' אמות - מודד כקרקע חלקה

ל"ב דרבא - מתוך ה' - הבלעה או קידור, מתוך ד' - אומד

הולכין בתר המודד שריבה יותר א"כ ריבה יותר משיעור אלכסון.

רש"י נח:

כותל וזהר - רש"י - מתלקט י' מתוך ה' - ל"ק דרבא - כקרקע חלקה, ל"ב דרבא - מבליעו מתוך ד' - (1) מבליע או (2) מקדר
לא ניחא תשמיתיה (לל"ב דרבא = מתוך ד') - אומד
שיפוע פחות מריחוק ד"א - מדלג השיפוע

גמ' נט. - סא:

עיר של יחיד (רש"י - לא נכנסין ס' ריבוא) ונעשית של רבים (לרב יהודה דוקא מקום ריש גלותא [מדכרי אהדי])
מערבין כולה יחד דוקא או מבוי מבוי בפנ"ע כשיש דקה (לרש"י - פתח נמוך) לכ"א, או לל"ק דר"פ
לחצאין לרחבה (רש"י - מסתלקין אלו מאלו מחלקם ברה"ר)
אם יש בה רה"ר - בעי לחי או קורה לראשי רה"ר לר"י דמערבין רה"ר
עיר של רבים (רש"י - אפי' אין בה רה"ר) ואפי' נעשית של יחיד (רש"י - אולי חוזר לרבים) בעי שיור אפי' אם הם
לא שייכי לעירובי -
ר"י - נ' דיורין, ר"ש, להל' - ג' חצירות של ב' בתים [רש"י - היכר לעירוב שלא לשתכח תורת רה"ר], ר'
יצחק - בית א' בחצר א'.
חוץ מכשיש רק פתח א' או סולם י"ט מצד א' (הוי מחיצה לקולא)
מח' רב הונא ורב יהודה אם עיר של נ' דיורין בעי שיור
רב חסדא - בן חצר שעשה דקה לפתחו אינו אוסר על בני המבוי (רש"י - גלי דעתו דאסתלק)
ביתו בתוך אלפים ועירובו חוץ מאלפים - תחומו מביתו. וכן להיפך.
ריב"ל - אין עיר מחשבון אלפים אלא כולה כד"א, אא"כ כלתה מדתו בחצי העיר.
רב הונא - עיר על שפת נחל מודדין מביתו [בעיתא תשמיתא] אא"כ יש מחיצת ד"א לפניה
לר"ע - נתן עירובו בעיר, לא הוי כולו כד"א שלו אא"כ שבת בתוכה
שמאל - מודו חכמים בנתן עירובו בעיר חריבה. ר' אלעזר - כולו כד"א שלו אא"כ אינה ראויה
לדירה.

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ו הדר

גמ' סא : - סה.

גוי, אינו מודה בעירוב בחצר אוסר [שמא ילמוד ממצעו],
לראב"י, להל' - דוקא בב' בתי ישראלים [חד לא שכיחי דדיירי], ולא מהני עירוב, ביטול
וצריך לשכור (רב חסדא - שכירות בריאה שיכול למלאות החצר כלים, רב ששת - שכירות רעועה) וגוי
לא מוגר - ויצא.

לכו"ע דירת עכו"ם לא שמה דירה וכשאין ישראלים מותר להכניס ולהוציא מבתי לחצר
מודה ר"מ בישראל א' עם גוי דלית' דמותר להוציא מביתו של ישראל (אא"כ אתי ביומיה - גזרי), אבל
לא מבית הגוי אפי' ליתא דישראל [אע"פ דבלי בעלים לא הוי דירה, אבל גזרו אטו אית']

מותר לתלמיד חבר להורות, לבדוק סכין שלא במקום רבו (ג' פרסאות),
רבא - לעצמו אפי' במקום רבו אא"כ דיברו על כבוד הרב, הרב מופלג
בפני הרב חייב מיתה חוץ לאפרושי מאיסורא דמותר

אביי - הגרים עם נכרי יכולין לבטל רשותם לא' - ויערבו ויכריזו דלא מועיל העירוב [שלא לבטל תורת
עירוב]

לרש"י - כולם אסורין להוציא מחצרותיהם למבוי, ומותר לטלטל במבוי כלים ששבתו בתוכו ובבית היחיד
ורבא חולק - ישאל מגוי מקום והוי כשכירו ולקיסו ויתן עירובו

ה' שכירו ולקיסו - מספיק נתינת עירוב מא'

שתה רביעית יין - שמואל - אל יורה (ור"נ חולק) עד שהלך דרך מיל, רכוב ג' מילין, ישן כ"ש

לרב חנינא "שיכור", "שתוי" עד שיעור מאליו; רב ששת - שיעורו אותו

אין מעבירין אאוכלין - בפרוצות בכשפים רק פתיתין

טרוד בצר אל יתפלל

רש"י סא : - סד:

לרש"י - ר"ג - צדוקי אינו כגוי, אבל כותי כגוי.

לרש"י גוי נהרג על גזל ואינו משלם אפי' בגזל מגוי.

"ג בר"מ דב' ישראלים בבית א' אז הגוי אוסר עליהם (אפי' לית'') דשכיח דדיירי, ורש"י חולק.

לר"ג צריך חכם למצא פתח לשואל על נדרו לומר על דעת כן לא נדרתי

לרש"י - היינו "פותחין בחרטה", ולמ"ד אין פותחין החכם עוקר בלי טעם

גמ' סה : - סז :

ישראל בחיצונה וישראל וגוי בפנימית (או הפוך) ועירבו - הפנימי מותר, והחיצון אסור [כר"ע דדריסת רגל
אוסר החיצון והו"ל בחיצונה ב' ישראלים]

מותר למיגר ממשכיר שבידו לסלק השוכר לפני זמנו

כשיבא הגוי בשבת (לרש"י שלנו - ולא עירבו בע"ש)

ר' חנינא בר יוסף, ר' יוחנן - יכול לשכור מגוי בשבת (רש"י - ואח"כ לבטל רשות לא')

רב אסי - לא ישכור, רב ששת - מודה רב אסי בגוי (לרש"י - שהיה לפני שבת) ומת בשבת דמבטלין רשות

זל"ז [אפשר לתקן מאתמול]

ורב המנונא וברייתא ע: חולקים

שוכר כמערב - לענין פחות מש"פ, אפי' שכירו ולקיסו, א' מערב \ שוכר ע"י כולן

שמואל - א"א לבטל במקום שאין אוסרין זע"ז, בחורבה ביניהם, כשבא הגוי בשבת - דא"א לערב מאתמול
לרבא - וכן בב' חצירות לפנים זמ"ז א"א לבטל א"כ עירוב בפנימית ושכח חיצוני לערב [אחדא דשא
(רש"י - לר"ע חיצוניים מבטלים להפנימיים, דלתקוני שתפתין)]
לאביי - יש ביטול מחצר לחצר בפנימי וחיצוני [גמ' עה: - דאוסרין זא"ז (רש"י - ומתוך שאוסרין מבטלין)]
ור' יוחנן חולק - תמיד אפשר לבטל - רב ששת - חוץ מהוקפו מחיצות חצר בשבת [רש"י - אין אוסרין וגם א"א
לערב מאתמול]

אי יש לגוי גם פתח ד"ט X ד"ט לבקעה, לקרפף יותר מסאתים, אפי' משתמש במבוי, אינו אוסר [ניחא טפי
באור טפי]
ישראל אינו אוסר בפתח לקרפף של סאתים, ואוסר ביותר מסאתים (לרש"י - בשלא הוקף לדירה)
ר' יוחנן - קרפף יותר מסאתים שלא הוקף לדירה מדאו' הוי רה"י [מחיצה] וקרמלית מדרבנן [דמחוסרת
דיוורין]
רב אשי - אבל מותר לטלטל ממנו לים והפוך (פחות מד"א) [הם אמרו והם אמרו]

רש"י סו. - סז.

פנימים מבטלים לחיצוניים זכות דריסת רגל
ע"י עירוב במקום אחר נעשים כדיוורים שם ואם אסורים במקומם אוסרים על כולם א"כ מבטלין אותו
הרגל
עירוב בחיצונה, א"א ליכדל מהחיצונה, דהרי הפנימית בלא עירוב ואוסרין זע"ז
לרש"י פנימיים שבטלו לא' (או הפוך) עדיין הם רגל האסורה במקומה דעדיין יש להם דריסת רגל בחצר.
אין לתקוני שתפתין כשתחלת העיוות ע"י ששכח א' מהם עצמם

גמ' סז: - עא.

חכם שהורה בדרבנן, עבדינן מעשה והדר מותבינן.
אמירה לנכרי בשבות במקום מצוה - מילה - מותר [לית בי' מעשה]
אינו מותר מן השיתוף - בטל השיתוף [רש"י - אין בלבו להיות בו חלק גמור]
ר' אושעיא כברייתא דמשתתפין בתוך אוצר (= בדבר הכנוס ביחד) [לב"ה יש ברירה]
ואביי כברייתא דאין משתתפין
רב - מבטלין וחוזרין ומבטלין (השני לראשון)
שמואל - אין חוזרין ומבטלין [דאיסתלק (רש"י - והוי כבן חצר אחרת), כחוכא וטלולא, כר"א דמבטל נמי
רשות ביתו ואיסתלק]
רבא צוה לפנות כלים מחדר הסמוך לחצר לפני שביטל רשות חצירו [לרש"י - שלא יבא להוציא; לטלטל, וכמ"ד
אין חוזרין ומבטלין]

ת"ק - צדוקי כגוי (רש"י - וא"א לבטל),
ר"ג - לאו כנכרי - ר"מ - אפי' מומר לחלל שבת בפרהסיא
ר"י - דוקא מחלל בצנעא יכול לבטל (לתי' א' בגמ' - ממ"נ כגוי)
ביטל רשותו, והחזיקו בני מבוי במבוי (רש"י - משקידש היום) ע"י הוצאת כלים,
ר"מ - שוב אין המבטל יכול להחזיק ולאסור
ר"י - יכול לחזור אחר שהחזיקו
מומר לכה"ת - לר"מ - מומר לא' מכל איסורין, רבנן - מומר לע"ז, ברייתא - או לחלל שבת בפרהסיא
ביטול רשות באמירה ("קנויה", "מבוטלת") וא"צ לזכות (רש"י בקנין סודר)
אין מקבלין קרבנות ממומר לכה"ת [מכם ולא כולכם]

משנתנו - המבטל רשות חצירו, רשות ביתו לא ביטל; לר"א - אף רשות ביתו ביטל.
א' שביטל לרבים יכול להוציא מביתם לחצר [אורח לגבייה], אבל רבים שבטלו לא' לא [רבים לגבי חד לאו
אורח (רש"י - והשתמשותם בחצר ה"ל משקל רשותא)]

בטלו לשנים שלא ערכו ואח"כ א' מהם לחברו (אפי' אמרו קני ע"מ להקנות) לא מהני [רש"י - ביטול דקמאי
לא אהני ולא קנייה לו]

רבה - המבטל רשות צריך לבטל לכאור"א שעירבו
ואביי (ור"א כו:) חולק [רש"י - עירבו - כולהו כחד, רש"י כו: - בעין יפה ביטל]

לא עירב ומת בשבת - ר"נ - יורש מבטל [כרעיה], דבי שמואל - אין מבטל [לא מצי מערב מאתמול]
בן חצר שעירב ומת בשבת, היורש אינו אוסר [הותרה].
א' שלא עירב מת וירש בן חצר שעירב - אוסר.

גר שמת מבעו"י, ולא החזיק בנכסיו עד שחשיכה, מ"מ אוסר [הו"ל להחזיק מבעו"י (רש"י - רשותו תלויה
ועומדת)]

ב"ש - אין ביטול רשות בשבת [אקנויי רשות]
וב"ה חולק [עולא - ככלך אצל יפות (רש"י - גילוי דעת דמעיקרא ניחא אלא ששכח לערב), אביי - סילוק
רשות הוא]

רש"י סט. - ע.

מחלל שבת במילי דרבנן בפרהסיא חשיב מומר
מת בשבת ולא ביטל רשותו - לרש"י - גם יורשיו אסרי

גמ' עא. - עג.

שותף לשכן זה וזה ביין (לרב - בכלי א') (רש"י - שלא לשם שיתוף) א"צ לערב
(לרב יוסף - לר"ש - אפי' לזה ביין וזה בשמן [כר' יוחנן ב"נ דיש להם חיבור])
רבה לר"א בן תדאי - דוקא כשכ"א שפך יינו לחבית אבל לקחו חבית בשותפות צריך לערב [אין ברירה
(רש"י - לא הוברר יין לכאור"א)]

רבה - לר"ש אפי' חצר בין ב' מבואות ולזה שותף ביין ולזה בשמן - מותר עם כ"א
עירוב חצירות בפת דוקא [רש"י - לערב דירתן לא' - ודירה אינו נמשך אחר יין]; שיתוף מבואות ביין ג"כ
ר"מ (הל', מורין, נהגו), ולרב יוסף לר"א בן תדאי - צריך עירוב חצירות (רש"י - דרך פתחיהן זל"ז) להתירן [גם
שיתוף במבוי להתיר המבוי [שלא תשתכח תורת עירוב]
(למ"ד א' - חוץ מבפת (לרש"י - דסומכין על שיתוף או על עירוב) [דאלמוה טפי בפת, דהשיתוף לכולם
יחד] אבל עירוב לא יועיל למבוי)
חכמים - או עירוב או שיתוף (למ"ד א' חוץ משיתוף ביין (רש"י - דלא אמרינן מיגו) - רש"י לרב יוסף -
ולרבנן דר"א בן תדאי - אף סומכין אשיתוף דיין להעירוב)

ה' חבורות בטרקלין (רש"י - וכ"א פתוח לחצר) - ב"ש - רשויות חלוקות, ב"ה - טרקלין מחברין:
ל"ק דר"נ - מח' דוקא במסופס (רש"י - מחיצה נמוכה מי'), ל"ב - בכ"מ,
מח' ר' חייא ור"ש ברבי: מח' דוקא במחיצות מגיעות לתקרה,
ר"י הסבר, להל' - מח' דוקא במחיצות שאין מגיעות לתקרה
תנא - ל"ק - מח' דוקא כשמוליכין עירובן למקום אחר [רש"י - לכו"ע טרקלין מחברין, ולב"ש אפי' ה' שעירבו
כולן צריכין ליתן פת]
ל"ב - מח' דוקא כשעירוב בא אצלן ורק כה"ג לב"ה עירוב א' לכולן

ר"י - רק מקום דירה אוסר וחשיב חלוק -
רב - מקום פיתא (חוץ משומרי פירות דטפי ניחא להו שיהא פיתן אצל לינתם)
שמואל - מקום לינה

ת"ק - אפי' בית התבן, בקר, עצים, אוצר אבל לא בית שער
בתים לאב, בנים, אחרים בחצר ואוכלין אשולחן אביהם (לרב - מקבלים פרס ממנו),
עירוב לכאור"א [מגו דאחרים אסרי] חוץ: מעירוב בא לבית האב, אין אחרים באותו חצר.

דירה לכ"א ומקבלין פרס:

נשים - ר"י בן בתירה - אינן אוסרין, ר"י בן בבא - אוסרין
עבדים - ר"י בן בתירה - אוסרין, ר"י בן בבא - מותר
תלמידים - מותר

אלפים לתלמידים מביהמ"ד (מקום לינה) ולא ממקום פיתה [ניחא טפי שיהא פיתן שם]
חצר האב, הבן/תלמיד כנפרדים ולחי וקורה יתיר המבוי (לרש"י עד: ורב חולק)

רש"י עא. - עב.

עירוב בב' כלים כשר רק כשגבו לשם עירוב ומלויה ואייתר
י"מ - לרבנן בחצר בין ב' מבואות ששותפין בכלי א' צריכין לערב, ורש"י חולק.
עירב כל חצר לעצמה ונשתתפו כולם במבוי מהני לכו"ע אף לדרך פתחים ביניהן
לרש"י עג: שיתופי מבואות מניחין בחצר וכ"ש בבית

גמ' עג: - עו.

ביטול רשות מהני אף במבוי

עירבו ושתפו ושכח א' לערב, מודה ר"מ דמהני [ברוב עירבו לא תשתכח תורת עירוב]

לרב חצירות הפתוחות זל"ז חשיבי כחד חצר ואין היתר לחי וקורה למבוי

רב - היתר לחי וקורה למבוי רק בב' בתים (לכל חצר) וב' חצירות
שמואל - אפי' בית א' וחצר א' (לרש"י - עם בית א') (וספק אי חזר שמואל)
ר' יוחנן - אפי' חורבה א' וחצר א'

מבוי, חצר שצד א' גוי וצד ב' ישראל - אסור לבתי ישראל הפתוחים לרה"ר לערב עמו דרך חלונות לביתו
להתירם במבוי [אסור לדור יחיד במקום גוי (רש"י - לא ישתמשו עמו במבוי כדי שיהא יחיד ויירא מהגוי)]

חצר פנימית שדריסת רגלה בחצר חיצונית:

ת"ק - רגל האסורה במקומה אוסרת
ר"ע - אף המותרת במקומה אוסרת במקום שלא עירבה שם (א"כ עשה דקה (רש"י - דלת לפני פתח
הפנימית לסלק דריסת רגלה))
רבנן בתראי - אף האסורה אינה אוסרת

ערבו וערובן בפנימית ושכח א' מהחיצונה - חכמים - פנימית מותרת [אחדא דשא]
ר"ע - אסורה [עירוב מרגלה, ואין שיתוף לעוותי דיכולה החיצונה לבטל רשות הרגל עירובה מחצר
לחצר]

ערובן בחיצונה ושכח א' מהחיצונה - אף הפנימית אסורה [רש"י - א"א למיחד דשא דעירובן ליתא גבה]

יחיד בפנימית וב' בחיצונה - רב אדא ב"א - אף הפנימית אסורה [לרש"י - אטו ב' בפנימית]
שמואל - מותרות - ר' אלעזר - חוץ מנכרי בפנימית וב' ישראלים בחיצונה [נכרי כרבים (רש"י - חושבים
שיש רבים - "ואין דריסת רגל אוסרת", או ש"עירבו בלי שכירות מועיל"]

י' בתים זה לפנים מזה - שמואל - רק הכי פנימי נותן עירוב [כולן "בית שער" לן]
ר' יוחנן - אף בית התשיעי [בית שער דיחיד לא הוי בית שער]

ג' בתים בין חצירות - כ"א נותן עירובו באמצעי, והבית הסמוך הפתוח לחצר = בית שער

א"א להשוות "בית" (מקום הנחת עירוב) לחצר זה ו"בית שער" (א"צ ליתן עירוב) לזה [ממ"נ]

רש"י עד. - עה:

לרב כ"מ שא"צ לערב או דמצי כולם לערב בלי שיתוף, אין היתר לחי וקורה במבוי
לרש"י - חורבה וחצר במבוי - אסור להכניס לחורבה שיש לה בעלים הגם דאינה אוסרת המבוי
נכרי בפנימית וישראל יחיד בחיצונה אינו אוסר - דהל' כראב"י דאפי' בחצר א' מותר

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ז חלון

גמ' עו. - עט:

חלון ד' על ד' ומקצתו תוך י"ט, לר"נ בין ב' בתים או לול בין בית לעלייה אפי' למעלה מי"ט [כמאן דמליא] מערבין א' אם רצו [פתח]

חלון עגול (היקף $16\frac{4}{5}$, לר' יוחנן 24) בעי מקצת חלל דע"ד בתוך י"ט

כותל י' על ד' - שניהם אוכלין על גביו ולא יורידו למטה פחות מד' -

לרב אסורין על גביו (רש"י - בטל לשניהן ו) שניהן שולטות בו - חיזוק יותר מתורה] לזעירי בשם ר' יוחנן מותרין [מקום פטור] לרב דימי בשם ר' יוחנן פז: מותרין אפי' להחליף

פירצה יותר מי' - מערבין א' ולא ב' [רש"י - כחולקין את עירובן]

כותל או חריץ י"ט בין חצירות - נותנו לזה שתשמישו בנחת

כותל י"ט - מיעוט לאורך ד"ט - משתמש בכל הכותל, פחות מד"ט - משתמש כנגד המיעוט [רש"י - אינו "רשות"]

דבר הניטל בשבת (אין איסור, וקל) אינו ממעט

סולמות רחב ד"ט מב' צדדי הכותל ממעט [רש"י - פתח] ובכותל רחב ד"ט אפי' זה שלא כנגד זה

איצטבא/שליבת סולם עליונה שיש ד"ט תוך ג"ט מכל איצטבא/שליבה שתחתיה [מיעוט באויר לא שמי' מיעוט] - ממעט

ב' זיזים דע"ד למעט (כותל כ' טפחים) דוקא בזה שלא כנגד זה (רש"י - שיוכל לקבוע סולם שני מזל"ז)

רב הונא - יתד כל שהוא ממעט רוחב ד"ט של עמוד [ביטלו מתורת רה"י] - לרב אדא ב"א בגבוה ג"ט, לאביי ורבא אפי' פחות [לא משתמש], לרב אשי אפי' ג"ט לא ממעט [ראוי לתלות בו]

חוליית הבור וחללה, מלא יתירות - מצטרפין לרוחב ד"ט [מנח מידי ומשתמש]

סולם למעט כותל י"ט -

שמואל - רגליו משוך ד"ט (רש"י) מהכותל ומגיע עד ראשו, לרב יוסף במגיע עד טפח הסמוך, לאביי עד ג"ט

רב - אפי' זקוף (ז' ומשהו)

סולם באמצע ושליבות של קש בב' צדדים להשלים רוחב ד"ט מצטרפין [כף רגל עולה באמצע], שליבות חקוקות בכותל בב' צדדים עד י"ט (רש"י - גובה (והסולם עד הראש) אפי' בכותל גבוה [פתח]) - מצטרפין

חקק כל הסולם בכותל צריך רחב ד"ט עד ראש הכותל [אינו נוח לעלות]

סולם לאילן - לרבה עושה פתח, לרב חסדא ור' אלעזר/ר' יוחנן לא [איסור שבת גרם]

רנב"י - לרבי מותר [שבות לא גזרו] לרבנן אסור

אשירה - לרבה אסור, לרב חסדא מותר, ר"נ בר יצחק - לר"י מותר [לאו הנאה] לרבנן אסור

חריץ י"ט על ד"ט מחלק רשויות, ואין סתימת קש ותבן ממעט [רש"י - סופו ליטלן] אא"כ ביטלו וסתימת עפר סתם ממעט [כר' יוסי דסתמיה בטיל, אינו ניטל בשבת, חריץ לסתימה קאי] ונסר ד"ט לגשר = פתח

ב' גזוזטראות זו שלא כנגד זו יותר מג"ט - לרש"י - לא סגי בנסר ד"ט מזו לזו,

מתבן (גדיש של תבן) = מחיצה (אע"פ שעתיד ליטלו)

ואסור ליתן לתוך קופתו [רש"י - דלמא שקיל טובא וממעט, דמוקצה למחיצה]

או להעמיד בהמתו על גביו בידים [אטו שקיל בידים]

אבל מותר ליתן לקופתו כשיש עליו תקרה [ניכר כשמפחית מעשרה] [רש"י - אין מוקצה למעלה מי' [לאו צורת מחיצה]]

רב הונא בד"ר יהושע - מחיצת ז"ט ומשהו בבית י"ט הוי מחיצה, ואביי חולק
מחיצת תבן בין ב' בתים של ב' חצירות שנתמעט -
נועל ביתו ומבטל רשותו - לל"ק או או [רש"י - נועל היינו ביטולו],
לל"ב תרתי [כיון דדש ביה אתי לטלטולי]

תבן בגבול ב' תחומין - אין חשש שיטול מתחום השני

רש"י עט:

למ"ד נועל ביתו ומבטל רשות - לרש"י - ה"ה כל מבטל צריך לנעול

גמ' עט: - פ:

שיתוף - מזכה ע"י בן גדול, עבד עברי, אשתו שיש לה בית שם [מיגו דזכייה לנפשה] ומגביהו טפח
שיתוף - לרב א"צ זכייה [רש"י - כיון דקאסר עליה גמר ומקני] [לרש"י - רב תנא ופליג אמשנתנו]
לשמואל צריך זכייה

תחומין - לרב צריך זכייה [לרש"י - לא גמר ומקני], לשמואל א"צ
להל' - עירובי תחומין, חצירות, מבואות, תבשילין צריך לזכות
שמואל - אשתו מערכת בע"כ וכן אשת גוי חוץ מדלא אסר על בני המבוי
כופין לעשות לחי או קורה [לרש"י - שיהא נח לשומר]
לחי אשירה מותר [לרש"י - אין שיעור לרחבו ועובין]
רב חייא בר אשי - קורה אשירה אסור [מכתת שיעוריה]

גמ' פ: - פב.

נתוסף דירורין - לרבנן צריך להודיען [לרש"י - אם מערב משלהן] [שמא מקפידין]
לר"י א"צ להודיע אלא בתחומין, לר' יהושע בן לוי ר"י אינו חולק
ולכ"ע צריך דעת רק בחצר שבין ב' מבואות

כלה הראשונה ועירב ממין אחר צריך להודיע

שיעור גרוגרת לכ"א עד ב' סעודות (18 גרוגרות)
ר' יוסי - שיעור עירוב (רש"י - כשעשה שיתוף ג"כ) כל שהוא
לר' יהושע מערבין חצירות דוקא בככר שלם [איבה], ור"א חולק
עדיין "שלם" - ניטלה כדי חלת נחתום (1/48), כדי דימועה, תפרה בקיסם ואינו ניכר
מערבין בפת אורז, עדשים, מח' בדוחן, ולא במינין הרבה, ולא צלויה בצואה
נותן מעה לחנוני שיזכה לו עירוב -

לר"א קנה [העמידו דבריהם על דין תורה ומעות קונות]
לחכמים לא [אין מעות קונות] (רש"י - נמצא מערב שלא מדעת)
חוץ מקנין סודר, אמר "ערב לי"
לבעה"ב קנה [רש"י - כוונתו לעשותו שליח]

שמואל - הל' כר"י בקנין עירוב ולא במחיצות (שהתיר כשניטל קורה או לחי בשבת)
ר' יהושע ב"ל - אמר ר"י אימתי או במה במשנה = לפרש; ר' יוחנן - אימתי לפרש, במה לחלוק
גמ' מדמה הפלאה דנזירות לקנין באסמכתא - אי משעביד נפשיה מספק

רש"י פא. - פב.

מערבין בפת - לרש"י - משום איבה

לרש"י - נותן מעה לחנוני לא מהני אפי' החנוני זיכה לאחרים ולזה, דכוונתו דוקא לקנות המעה

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ח כיצד משתתפין

גמ' פב. - פג :

עירובי תחומין (רש"י - לצאת) רק לדבר מצוה

קטן - ר' יהושע בד"ר אידי - עד ג' או ד' יוצא בעירוב אמו [רש"י - מסתמא דעתה עליה], ד' וה' טעון שיערבו עליו, עד ו' עירב עליו אמו עדיף מאביו למסקנא - עד בן ו' יוצא בעירוב אמו חוץ מבן ד' וה' כשאביו בעיר עד גדלות עירב עליו אביו עדיף משל עצמו

אשתו - בסתמא אחר בעלה חוץ מעירב לעצמה, מחאה

ככר - ר' יוחנן ב"ב - (הו"א, $\frac{1}{3}$) קב. ר"ש - $\frac{1}{3}$ קב. שיעור ב' סעודות לתחומין - ר"מ - של חול, ר"י - של שבת - ריב"ב ככר, ר"ש $\frac{2}{3}$ ככר כדי פרס לבית המנוגע ככר, לפסול הגוייה, לטומ' אוכלין $\frac{1}{8}$ (לחכמים דר' נתן ור' דוסא - חסר קליפת ביצה)

סאה - מדברית 144 ביצים, ירושלמית $172 \frac{4}{5}$, ציפורית 207, של רבי 217 שיעור חלה - כדי עיסותיכם = עומר = $7 \frac{1}{5}$ לוג מדברי = $43 \frac{1}{5}$ ביצים

גמ' פג : - פה :

השתמשות ב' רשויות בדבר שלישי

השתמשות נוחה לשתייה, קשה לשתייה - שניהן אסורים בלי עירוב לזה בנחת ולזה בקשה (גובה י"ט) השתמשות רק לבנחת רש"י - חוץ מכשהשני רשויות תוך י"ט להדדי [רש"י - רשות שלישי לשניהם] לזה בשלשול $\downarrow$ ולזה בזריקה $\uparrow$ - רב - שניהן אסורין שמואל - לבשלשול [בנחת לגבי זריקה] חוץ - רש"י - מזריקת משך $\Leftarrow$ + שלשול = זריקת גובה

בור מלאה מים, פירות נחשב תשמיש בשלשול [חסרא] חוץ מטבל

שמואל - גג הסמוך לרה"ר (לרש"י מרפסת מגופפת באמצע פחות מ"ט לזול"ז) להתיר טלטול להגג (כשהם פחות י"ט מהדדי; דיש לבני רה"ר תשמיש נוחה בגג אפי' י"ט לכוּבַע וסודר)

צריך סולם קבוע להגג [לרש"י - גילוי דעת דמסלק גג מרה"ר]

רב - אין אדם אוסר על חבירו רשות שלישי דרך אויר $\Leftarrow$ [רש"י - תשמיש מופלג לאו תשמיש] שמואל - אדם אוסר [רש"י - תשמיש גרוע] וצריך זיז, קניא [לרש"י להיכר אטו רשות של שנים] דעשו חיזוק לדבריהם יותר מתורה (היתר מקום פטור)

ב' בתים של אדם א' - א' גבוה משני -

רב אוסר לזרוק מזל"ז דרך אויר רה"ר [דלמא יפול ואתי לאתויי] שמואל - מותר [לרש"י - לא גזרי ברשויות דאו' דרך אויר]

רש"י פד. - פה.

נסרים ע"ג זיזין (גזוזטרא) גבוה מן הים הרבה = רה"י

בור מופלגת ד"ט בין חצירות - מילוי דרך אויר מבוי מותר לרב - לרש"י - אין השתמשות לשניהן במבוי אלא מילוי

מקום שאין בה תשמיש גמור (אלא דרך חלון) אינו נאסר ע"י פירצה למקום האסור לה

לרש"י - חורבה שיש לה בעלים - אינו אוסר חצר אבל טלטול בתוכה אוסרת

גמ' פה : - פז.

בית שער אכסדרה ומרפסת אינו מקום הנחת עירוב (אלא שיתוף) והדר שם אינו אוסר חוץ מבית שער דיחיד דאינו אוסר אבל הוי מקום עירוב

בית התבן, עצים, אוצרות - מקום עירוב ואוסר

עירוב חצירות בכית שבחצר, שיתופי מבואות כחצר שבמבוי אבל לא במבוי [לא מינטר]

ר"י - בעל החצר שיש לו תפיסת יד (הנחת כלים) בכל בית, שאינם ניטלים בשבת, א"צ עירוב

שבת בעיר אחרת - ר"מ - אינו אוסר [רש"י - לאו שמה דירה]

ר"י - אוסר, ר' יוסי - רק גוי אוסר [שמא יבא היום]

ר"ש - אפי' באותה עיר אינו אוסר בהלך לבתו [הסיח דעתו מביתו]

מותר למלאות מבור בין ב' חצירות כשיש מחיצה י"ט בתוך הבור -

רשב"ג - לב"ש מלמטה (רב הונא - סמוך למים, רב יהודה - למטה מהמים) (לרש"י - עד התהום) וראשי

קנים למעלה מהמים טפח) [שלא יערב המים]

לב"ה מלמעלה (רב הונא - סמוך לשפתו, רב יהודה - סמוך למים וראשי קנים שוקעים טפח במים) [רש"י

-היכר מחיצה]

ת"ק - מלמטה או מתוך אוגנו [רש"י - גוד אחית]

ר"י - כותל בין החצירות למעלה מן הבור מספיק [מחיצה תלויה מהני (בעירוב) אפי' ביבשה - כר'

ישמעאל בר"י]

רב יהודה - מותר לטלטל תחת קורה ד"ט בחורבה [ב' חודין סותמין] (לרש"י - כר' ישמעאל בר"י דמתיר מחיצה

תלוי' (ודלא כהל')); [ר"נ - וכן במים שבבור] [הקילו במים]

לר' חנניה בן עקביא - נקב דע"ד ע"ג מים בלי מחיצות ויש נסר/גזוזטרא י"ט - אמרינן כוף רוחב הנסר +

גוד - וממלא - ר' יוחנן - הקילו רק בים טבריא (רש"י - קרפף הוקף שלא לדירה)

רש"י פו. - פו:

לרש"י משמע דבמקום מוקף מחיצות אומרים פי תקרה אפי' אין בו ד"ט

לרש"י - למסקנא ליתא לדרב יהודה אלא כרב הונא

גמ' פז. - פט.

אמת המים עמוק י' x ד"ט עוברת ברה"י (רש"י - = כרמלית)

צריך מחיצה בכניסה וביציאה למלאות ממנה [רש"י - כמתחלת כאן]

לרב דימי בשם ר' יוחנן - מותר להחליף ברשויות דרבנן דרך מקום פטור

לרשב"ג - פחות מרחב ד"ט

לרבנן מג"ט (רש"י - לגבי כרמלית דוקא) (וזעירי בשם ר' יוחנן חולק)

לזעירי לרבנן דרשב"ג י' x ג"ט = כרמלית

אביי בר אבין, רב חנינא בר אבין - אין חורי כרמלית ככרמלית

רב אשי - בסמוכה כן, במופלגת לא

לל"ק דרבה ב"ר הונא - מחיצות של גזוזטרא (למעלה או למטה) מהני למלאות מים מתחתיו אבל לשפוך

אסור [רש"י - יצאו חוץ למחיצות]; לל"ב מותר [רש"י - לא איכפית לי']

גזוזטרא בלי מחיצות אוסרת גזוזטרא עם מחיצות שלמעלה הימנה מלמלאות דרך נקב

רב - דוקא בסמוכה (רש"י - במשך הכותל תוך ד"ט) [אינו אוסר דרך אויר]

לר' חייא ור' אושעיא - דוקא בנשתתפו בעשיית מחיצה [אל"ה אין רשות להשתמש ואיסור שבת

מחזירו לבעלים]

שפיכת מים לחצר רק ביש ד"א [רבה - ראוי לזלף, ר' זירא (לראב"י) - ראוי לבלוע סאתים מים (נ"מ ב 8 x 2)], או עוקה (גומא) מחזקת סאתים [רש"י - אטו זריקה לרה"ר] ואם הגומא ברה"ר צריך לכסותו (שיהא מקום פטור)

ראב"י - ביב ברה"ר מכוסה ד"א - שופכין לתוכו [לרש"י (4 x 4) ראוי לבלוע]
וחכמים חולקים [גזרה שמא יאמרו צנורו מקלח (רש"י - ששופכן סמוך ליציאתו ורוצה שיצאו)]
ומותר לשפוך לגג והמים יורדין לביב, לחנניא - לחצר ולא לגג [עשוי לקלח]
בימות הגשמים שופך ושונה (לרש"י - בלי עוקה) (לר"נ - לסאה מים מספיק עוקה של סאה) [חצר כבר נתקלח ורוצה שיבלע, ואין גזרה - סתם צינורות מקלחים מי גשמים]
בני דיוטא (עלייה) א' שעשו עוקה בחצר מותרין אבל בני דיוטה השני אסורין בלא עירבו [דלמא יצאו בכלים דבתיים]

רש"י פז. - פח.

אמת מים פחות מ' x ד"ט ברה"י = רה"י, ברה"ר = רה"ר
אפי' לא בלע החצר, הביב ויצא לרה"ר מותר דאינו מתכוין ואין איסור דאו'

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ט כל גגות

גמ' פט. - צב.

גגות (רש"י - אין תשמישן תדיר) -
ר"מ - אין בהם חילוק רשות וכן בין חצירות דרך פתחים וכן קרפיות
אבל לא אם י"ט מפריש [בקבוע גזרינן משום תל ברה"ר]
ולא מזה לזה [רש"י - תשמיש ושמות חלוקין, ומגג להם - אטו תל]
חכמים - כל גג בפנ"ע [דיריין חלוקין] במחיצות ניכרות - מטלטלין בכולו [גוד אסיק]
במחיצות שאינן ניכרות - לרב רק בד"א [פרוץ למקום אסור] לשמואל בכולו אבל בין קרפיות ובין
חצרות דרבים ומגג לחצר דרבים = רשות א' [רש"י - תשמיש שוה, ולא גזרו מרה"י לרשות שותפין אלא
בבתים - תשמיש תדיר]
אבל לא מהם לקרפף [רש"י - שאני קרפף דמוקצה לתשמיש שאינו תדיר] (ומבוי כקרפף)
ר"ש, להל' - גגות וחצירות וקרפפות (פחות מסאתים) כולם רשות א', ועירוב רק לכלים ששבתו בבית
אביי - מודה שמואל במחיצה נדרסת (רש"י - דיריין עוברין כל שעה) דלא אמרינן גוד אסיק
לחכמים גג גדול סמוך לקטן - רב יוסף - שמואל - כשאין גיפופין שניהן אסורין (רש"י - דע"י גוד אסיק לא
שוויה פתח, דפתחא דמינכר בעינן)
כשיש גיפופי לשניהן - הגדול מותר והקטן אסור אף לבני הגדול
כשיגופופי לגדול ולא לקטן - בני קטן נסתלקו (רש"י - ואחלי' לגדול) וקטן מותר לבני גדול
ר"נ (רש"י - מודו חכמים) - עשה סולם קבוע לגגו (רש"י - והשאר לא עשו) - מותר בכל הגגין
אביי - עלייתו ליד גגין אחרים ודקה לפניה (רש"י - פתח לגגין) מותר בכל הגגין [לרש"י - החזיק בהו ולא
הקפידו]
רבא - דקה לצד גינתו אסור בגגין [רש"י - סילק עצמו] (רש"י - אפי' לר"מ)
(רש"י - לרב) מגג לעמוד ברה"ר = מכרמלית לרה"י
מגג לאכסדרה (רש"י - תקרתו ביותר מסאתים - דאין דיריין למטה) ספק
מגג לחורבה (לרש"י תוכו) ספק (רש"י - ספק אי חזיא לדירה)
לשמואל - גגין השוין לר"מ וגג יחידי לרבנן יתרים מסאתים - אין מטלטלין אלא ד"א
רב - בכולו [רש"י - מח' אי היקף דגוד אסיק כהיקף לדירה]
ומ"מ לר"מ לרב אין מטלטלין מגג כה"ג לחצר (רש"י - ולשמואל מגג לקרפף יתרים מסאתים אפי' ג' אמות)
[משום תל ברה"ר]
ולרבנן לשמואל אין מטלטלין מגג לקרפף (לרש"י - היתרים מסאתים) [אטו יפחת גג (לרש"י - לפחות
מסאתים ולא מינכרא)]
ספינה יותר מסאתים - לרב מטלטלין בכולה, שמואל - בד"א [מח' אי כהיקף לדירה או להבריח מים] ומודה
רב בכפאה לזופתה [רש"י - בטל מחיצותיה מתורת דירה]
רב - אין הלי' כר"ש בעירבו כל חצר לעצמה [אטו כלים דבתים לחצר שני]
שמואל, ר' יוחנן - אפי' בעירבו [לא גזר] ומותרים למבוי בלי שיתוף
ולכו"ע לרבנן בעירבו גזרי
חצר שעירבה - חורבה - חצר שלא עירבה -
רב הונא - חורבה מותר לשלא עירבה [כרב - אטו כלי הבתים שעירבו]
חייא בר רב - ל"ק - שתיהן אסורות [רש"י - אטו עירבה]
ל"ב - שתיהן מותרות [גזרי דוקא לחצר דכלים דבית מנטרי שם]
(רש"י - ומודה רב דמותר לטלטל מחצר שלא עירבה לעירבה ולא להיפך)

רש"י פט. - צא.

לר"מ (ור"ש) בין קרפיות יותר מסאתים מטלטלין מזל"ז תוך ד'
גגין השוין לר"מ דמשוי כולהו כחד ניתרין במחיצות חיצונות לכד ויש יותר מסאתים והיקף דגוד אסיק אינו
היקף לדירה
מותר לטלטל מכרמלית לכרמלית
פרוץ למקום אסור חשיב כרמלית לחומרא (רק ד"א) אבל לא להקל לטלטל מתוכן לכרמלית גמורה

גמ' צב. - צד.

גג, חצר גדולה שנפרצה לקטנה - גדולה מותרת (רש"י - לכלי הבתים) [קטנה כפתח]
וקטנה אסורה [פרוץ] חוץ: מלא דרסי רבים לשמואל [רש"י - גוד אסיק מחיצה תחתונה שביניהם]
דיורי גדולה בקטנה (רש"י - מושכין הקטנה אצלה) ולא הפוך
רבה, ר' זירא, רבה בב"ח - ולכן גפנים בגדולה וזרע בקטנה הזרעין אסורין [לרש"י - כולה כחד פתח משוי
לה] (והגפנים מותרין)
לאביי - הזרעין מותרין וירחיק ד"א [אין מחיצה לאיסור] (אא"כ גורמת סילוק מחיצה קודמת)
וכן נ"מ לענין מקום הגט (לרש"י - אי עומדת בתוכה), צירוף ש"ץ, צירוף מנין, צואה לקר"ש
ג' קרפיות - החיצונים מגופפים (רחב - צר - רחב) - במחיצת שתי לבד, וא' בכ"א, יש להם דין שיירא (ג')
ונוטנין להם כל צורכן - יותר מסאתים [רש"י - דיורי גדולים בקטן = ג' - וכגון שעירבו]
אמצעי מגופף (צר - רחב - צר) - רק סאתים לכ"א, אבל ב' באמצעי או ב' בחיצונים - כל צורכן
רב חסדא - גידוד (קרקעית גבוה) ה' ומחיצה ה' אין מצטרפין לעליונה אלא לתחתונה [רואה פני עשרה],
אמימר, להל' - מצטרפין אף לעליונה
כותל בין ב' חצירות שנפל בשבת -
רב - אין מטלטלין אלא בד"א (לרש"י - לכלים ששבתו בבית או בחצר לר"ש)
רבה, רב הונא, רב חסדא, שמואל - מטלטלין עד מחיצה כדמעיקרא [כיון שהותרה הותרה] (רש"י - וכלי
החצר אף לחצר שני)

רש"י צב: - צג:

גפנים בקטנה מותר לזרוע הגדולה -
לרש"י - דפתח כמחיצה ומותר אפי' בסמוך וגפנים מותרים דלא קנסו בלא עביד איסורא
מודה רב חסדא ד"ט בגידוד הוי מחיצה לעליונה דמשתמש להדיא עד סוף הגידוד ומינכרא מחיצתה

גמ' צד. - צה.

חצר שנפרצה לרה"ר החצר ככרמלית
מקום מחיצה (לרש"י - ולא נשאר מחיצות שבצידה או פירצה יותר מי') -
ר"א - רה"ר [אבדה לבני רה"ר דרך בחצר, צידי רה"ר כרה"ר - קא דרסי רבים]
חכמים - כרמלית [צידי רה"ר לאו כרה"ר - אפי' בדליכא חיפופין]
נפרץ ב' רוחות בקרן זווית (אינו פתח) של חצר, בית או נטלו קורות או לחי מבוי בשבת
ר"י - מותרים לאותו שבת [הותרה הותרה], ר' יוסי - אסורים
שמואל - הל' כר"י בנפרצה לכרמלית ולא לרה"ר
אין אומרים פי תקרה יורד וסותם:
קירווי באלכסון (לרש"י - בשיפוע);
לשמואל - לעשות ד' מחיצות (לרש"י - ד' לא, ג' כן)
ל"ק - דוקא ביותר מעשר, לל"ב אפי' עשר (ורב חולק (לל"ב דוקא בעשר));
רבא - בעבידי שלא לשם סוכה,
לחכמים דר"י - בב' רוחות מפולש

לר"י מערבין מבוי מפולש [ב' מחיצות דאוי] וחכמים חולקים

רש"י צד. - צד:

לרש"י - לרב פי תקרה יורד וסותם ד' מחיצות

לל"ק מודה שמואל דיורד וסותם בעשר ופחות - לרש"י - דבלא"ה הוי פתח

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[ ] = מקור או טעם הדבר
( ) = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפוך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"י המוציא תפילין

גמ' צה. - צז :

ת"ק - מכניס זוג זוג [שבת זמן תפילין (לרש"י - ולא טפי מן המצוה (אינו תכשיט))]
ר"ג - שנים שנים [שבת לאו זמן תפילין [מימים, לאות] והתירו הצלה דרך מלבוש במקום
תפילין (לרש"י - תכשיט)]
[מח' אי יש מקום להניח ב', אי שבת זמן תפילין, אי מצות צריכות כוונה (ב' גי' ברש"י), אי
בל תוסיף בעי כוונה, אי בל תוסיף שלא בזמנו בעי כוונה]
משנתנו, ר"י - חדשות לא [אולי קמיע, לא מקושרות - איסור קשירה, רב חסדא - ועניבה פסולה,
אביי - ועניבה כקשירה]
ר"מ - אפי' חדשות [לא טרח אינשי לקמיע כזה, אביי - עניב כעין קשירה]
למסקנא שלא בזמנו בלא כוונה אינו בל תוסיף, רבא (מס' ר"ה) בזמנו בלי כוונה = בל תוסיף
ת"ק ור"מ ור"י - לילה ושבת זמן תפילין
ר"ע, ר' נתן - לילה ולא שבת
ריה"ג, יונתן הקיטוני - לא לילה ולא שבת
ר' יוסי (להל') ור"ש - נשים סומכות רשות; ר"מ ור"י - איסור (לרש"י - בל תוסיף)
ר' אלעזר - המוציא תכלת חוטין מופסקין כשרין לציצת [לשמך - דאין אדם טורח]
למומחה של תפילין בעי בדיקה בשל יד ושל ראש (2 + 1)
מודה רבי דאין חזקה כלל בצבתיים הרבה של תפילין
מצא הרבה תפילין ואינן כלות לפני השקיעה -
מחשיך עליהם ומביאן, בסכנת גוים מכסן והולך,
בסכנת ליסטים מוליכין פחות מד"א, ר"ש - נותנן לחבירו לחבירו
שביתת מים - בעין, בקדרה,
אין שביתה לר"י: בעיסה, מנהר - ואף חבית בטל להמים (לרב יוסף בשיירא),
לאביי בשיירא אפי' חבית ומים שקנו שביתה מותר,
הפקר - לרבנן דר' יוחנן ב"נ

רש"י צו. - צז.

לרש"י - נשים במ"ע שהזמן גרמא יש בל תוסיף
קשר של תפילין הללמ"ס - לרש"י - ש-ד-י

גמ' צז : - צט.

נתגלגל ספרי קודש מרה"י ואיגודו בידו - גוללו אצלו -
ר"י - כשלא הגיע לארץ [אפי' תוך ג"ט בעי הנחה ע"ג משהו] (בארץ לא דלמא נפיל ואתי
לאיתויי)
רבה - אפי' בארץ כשמונח על איסקופה (רש"י רה"י) הנדרסת [רש"י - בזיון]
אביי - על איסקופה כרמלית כשאין חשש שיכנס לרה"י (אסקופה ארוכה, עומד לעיין
בספר, למ"ד מהלך כעומד - דאין חשש זריקת כתבי קודש)
חוץ מנתגלגל ד"א בקרקע [חטאת אי נפל ואתי]
ר"ש - אפי' בארץ, בכל אופן [אין שבות בפני כתבי קודש]
ר"י - נח ע"ג כותל משופע תוך י"ט הופכן על הכתב
רבא - ד"א ברה"ר דרך עליו (לרש"י - מקום פטור) - חייב

זיז לפני חלון גבוה י"ט מרה"ר נותן ונוטל רק כלים הנשברים (רש"י - ברחב ד') [אם יפלו לא יכניס]
זיז שכנגד החלון משלימו לד"ט להשתמש (רש"י - לכלים נשברים)

רבנן - עומד ברה"י ומטלטל ברה"ר פחות מד"א
חוץ מחפיצין הצריכין לו (שתיית משקין), ר"מ - לא [גזרינן שיכניסנו]
השתין ורוק חייב [מחשבתו משוי ליה מקום (רש"י - הוצאה חשובה)]
הוא ברה"י ופי האמה ברה"ר תיקו [אי בתר עקירה או יציאה אזלינן]
ר"י - רוק שנתלש בפיו לא יהלך ד"א - הו"א דר"י דוקא היפך בה (נ"מ אי הוי כגופו או משקה
לענין טומאה)
עומד בכרמלית ושותה ברה"י, ברה"ר - לאביי אסור, לרבא מותר [גזרה לגזרה]

רש"י צח. - צט.

הופכו על הכתב דלא אפשר לפרוס עליו בגד - רש"י - דאיך לו
רש"י תשמיש תדיר אסור על מקום פטור - רוב כלים נופלים מחזי כזורק לרה"ר.
שתייה נחין מיד בפיו.

גמ' צט : - קא.

העומד ברה"ר קולט מים ממזחילה בריחוק יותר מג"ט מגג,
אבל לא יצרף פיו או כלי למזחילה שלמטה מי"ט [רש"י - כמוציא מגג לרה"ר]
רש"י - וכן לא יצרף לצינור (שיוצא יותר מג"ט) שלמעלה מי"ט [אטו צינור שפיו ד' x ד' (רה"י לרה"ר)]
אסור למלאות מבור ברה"ר שאין חולייתו י"ט המופלג ממנו ד"ט
[טלטול מרה"י לרה"י דרך רה"ר (החולייא)]
ר' יוחנן - בור וחולייתו מצטרפין לי"ט
אשפה של יחיד גבוה י"ט ברה"ר (= רה"י) - חיישינן שמא תנטל ויפחות מי"ט ואסור לשפוך
לתוכה
מחיצות של נוף אילן יותר מסאתים - אסור לטלטל יותר מד"א (רש"י - אפי' נטעו לשם דירה) [דירה
שתשמישה לאויר]
שורש אילן שעולה יותר מג"ט ויורד לתוך ג"ט -
רבה - מותר להשתמש [כקרקע], רב ששת - אסור [מכח איסור קאתין]
אילן שב' צדדיה גבוהין יותר -
רבה - מודדין ג"ט מצד הנמוך (אבל בג' צדדין גבוה - אסורה אפי' צד רביעי)
רב ששת - מצד הגבוה (אפי' בג' צדדין נמוכין)
מותר לרדת מאילן : כשעלה מבעו"י, בשוגג, ללשון א' מח' אי קנסינן שוגג אטו מזיד,
לרב הונא בדר"י - לר"א קום עשה עדיף - ירד, ולר' יהושע שב וא"ת
מותר להשתמש באילן יבש שאין גזעו מחליף [רש"י - לאו מחובר הוא] כשאין עליו פירות וענפים
בימות החמה ולא בימות הגשמים [רש"י - אינו ניכר - מראית עין]
איסור ללכת ע"ג עשבים [תולש] בלחים, בימות החמה [רש"י - משיר זרע], בלי נעליים, דאית לי'
עוקצין, ארוכה. לר"ש תמיד מותר - אינו מתכוין
אין נועלין בדלת שאינו תלויה [רש"י בנין] וכן לא בתלויה הנגררת [רש"י - אינו קבועה - וכשמגביהו
אמשקוף מחזי כבונה, (י"מ - חופר)] -
אביי - אא"כ יש ציר, רבא - היה ציר [רש"י - יש היכר]
אין נועלין בדלת אלמנה (מקרש א' ; בלי בריחים) הנגררת

סידור מדורה, ביצים (רש"י - ע"ג ברזל), קדירות, מטה, חביות - מותר רק מלמעלה למטה (שלא כדרך בנין)

גמ' קא. - קג:

ר"מ - לא יעמוד ברה"י/ברה"ר ויפתח במפתח דלת ברה"ר/ברה"י [רש"י - שמא יכניס המפתח אצלו] אבל בכרמלית מותר (ר"מ בהו"א אוסר אף מ/לכרמלית) וחכמים חולקים

מנעול למעלה מ"ט פחות מרוחב ד"ט ויש בו כדי לחוק בדלת להשלים לד"ט - לר"מ חוקקין והוי רה"י, לחכמים אין חוקקין והוי מקום פטור

נגר (לתחוב בחור לנעול דלת) שבראשו עבה - ר"א אוסר א"כ קשור (חזק) ותלוי ר' יוסי - מותר [תורת כלי (רש"י - לא מיחזי כבונה)]

ת"ק - נגר הנגרר (קשור ואינו תלוי - שראש א' מגיע לארץ - ואין ראשו עבה) אסור במדינה, ואם אינו קשור (= "מונח") אף במקדש

ור"י חולק - רק מונח במדינה אסור

שמואל להל' - נגרר (שקשור לדלת עצמו או בחבל חזק) מותר

מונח אסור אף במקדש [רש"י - בנין גמור] א"כ עשה לו בית יד

לר"י (להל') בנקב היורד לתוך קרקע אסור [מיחזי כבונה]

מוסיף על אהל עראי של טפח (או לבוד) בשבת

מותר לנטות ולפרק וילון [רש"י - דרכו לסלק כדלת],

כילת חתנים כשאינן בגג טפח בג"ט עליונים ואין טפח למטה מאמצעית גגה עד היריעה [שיפועי אהלים כאהלים]

כובע - לרש"י - קשור מותר (אפי' שפתו טפח), לא קשור אסור [אתי לאתויי]

ת"ק - אין מחזירין ציר תחתון של כלים במדינה [שמא יתקע] אלא דוחקין (כשבתוך החור) והעליון אף במקדש [לרש"י - ס"ל יש בנין בכלים]

ר"י - רק העליון במדינה אסור

החזרת ציר למחובר לקרקע חייב חטאת

מחזירין רטייה במקדש [התירו סופן משום תחלתן] ולא במדינה [רש"י - שמא ימרח] - א"כ נפלה מאליה (רב חסדא - ע"ג כלי, לרש"י רב אשי - ע"ג קרקע) לת"ק דר"י [רש"י - לא שכיח], ולר"י (להל') רק יחזיר בהחלקה למעלה/למטה, לרב אשי לרש"י בנפלה ע"ג כלי.

נימא של כינור שנפסקה בשבת במקדש

משנתינו - קושרין [הכשר מצוה שא"א מאתמול (ולר"א אפי' אפשר)]

(לתי' א' דוקא כשנפסק באמצע - אבל בצד עונבה)

לר"ש - עונבה, לר"ש בן אלעזר - משלשל לגמרי

חותכין יבלת במקדש (רב יוסף - חוץ מפסח - במדינה) ביד ולא בכלי, למ"ד א' - ודוקא ביבשה, יש מ"ד - יבשה אפי' בכלי מותר [איפרוכי]

רבא - לר"א דמכשירי מצוה דוחין, אבל כמה דאפשר משנינן [רש"י - ואפי' משבות חמור לשבות קל]

גמ' קג: - קה.

גמי ע"ג מכה במקדש [רש"י - דרך ארץ = צורך עבודה] אבל לא להוציא דם [רש"י - לא צורך עבודה, אב מלאכה]

רב יהודה בד"ר חייא - איסור יתור בגדים אפי' שלא במקום בגדים, ור' יוחנן חולק

רבא - רב חסדא, ל"ב דר' יוחנן - במקום בגדים אפי' נימא חוצצת,
שלא במקום - גע"ג (או לרבא - אזור קטן - חשיב)

מלח ע"ג כבש במקדש להולכת עצים למערכה אם לא מבטלו [מוסיף אבנין]
ולא במדינה [רש"י - אשוויי גומות, ר' יוחנן - כמתקן - כבונה]

אא"כ לא מבטלו ^ שינוי

רבה - רק משמיע קול של שיר אסור, ועולא חולק

לא יספוק להבריא עופות מפירותיו [שמא יטול צרור]

אסור לשחק באגוזים [אתי לאשוויי גומות]

לא ימלא מבור בגלגל במדינה [שמא ימלא לגינתו ולחורבתו]

חזק: ממקום דאין גנה וחורבה, מ"בור הקר" ביו"ט

כהן מוציא שרץ ממקדש (ר"ש בן ננס - מבין האולם ומזבח, ר"ע - מכל העזרה [מח' בפסוק])
ר' יוחנן ב"ב - בהמיינו [לא לשהות טומאה], ר"י - בצבת עץ [לא לרבות טומאה]

שמואל - המכניס שרץ עצמו למקדש פטור [מזכר ועד נקבה תשלחו - דוקא דיש להם טהרה
במקוה] ותנאים חולקים.

תיקון היכל: 1) כהנים,

2-3) בעלי מומין, רב כהנא - טמאים (רב - טמא קודם [מותר בציבור] ר' אלעזר - בע"מ

קודם [מותר באכילת קדשים])

4) לויים, 5) ישראלים, 6) טמאים

הדרן עלך מסכת עירובין